Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 213. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 3-го ЖОВТНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, OCTOBER 3, 1978 No. 213. VOL. LXXXV.

ГЕН. П. ГРИГОРЕНКО І Д-Р Л. ДОБРЯНСЬКИЙ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ В ОБОРОННІЙ АКЦІЇ У ВАШІНҐТОНІ

Ген. Петро Григоренко

Д-р Лев Добрянський

Вашінгтон. — Генерал Петро Григоренко і президент УККА проф. д-р Лев Добрянський виступлять з короткими промовами під час прийняття в четвер увечері, 5-го жовтня, яке відбудеться тут в Капітолю в кімнаті С207, в рамках спеціяльної одноденної акції в обороні людських і національних прав України, що її спільно спонзорують УККА і УНСоюз. Господарями прийняття, яке заплановане на год. 5-ту увечері, є сенатори Роберт Дол і Деніел Мойніген.

Як уже інформовано, метою цієї акції в столиці ЗСА є дати можливість українським громадянам з різних місцевостей країни зустрінутись із своїми законодавцями, поінформувати їх про порушення Гельсінкських угод в СССР, особливо в Україні, про знущання над українськими політв'язнями, про систематичну русифікацію в усіх ділянках життя та вимагати від членів Конгресу ЗСА негайних і конкретних протизаходів. Крім цього, акція дає нагоду скріпити існуючі і встановити нові контакти з сенаторами і членами палати Репрезентантів. Про приїзд до Вашінгтону слід повідомити законодавців заздалегідь.

Координацією акції займеться Українське Інформаційне Бюро у Вашінгтоні, яке в цей день матиме свою квартиру в готелі Гаєтт Рідженсі.

ПОХОРОН ПАПИ ІВАНА ПАВЛА І ВІДБУДЕТЬСЯ В ЦЮ СЕРЕДУ, ВИБІР НОВОГО ПАПИ ПОЧНЕТЬСЯ 14-ГО ЖОВТНЯ

Ватикан. — З канцелярії кардинала Жана Війо, ватиканського секретаря стану, який тепер відповідає за адміністрацію Католицької Церкви, повідомили, що похорон Папи Івана Павла І-го, який несподівано помер на удар серця минулого четверга, 28-го вересня, на 34-му дні його понтифікату, відбудеться в цю середу, 4-го жовтня, на сходах базиліки св. Петра, тобто під відкритим небом, щоб більша кількість людей могла взяти участь у похоронах цього 263-го Папи Римського, якого світова преса та вірні Католицької Церкви назвали „усміхненим Папою" і „Папою-пастирем".

Конкляве-зібрання кардиналів, яке має вибрати нового Вселенського Архиєрея, має розпочатися в суботу, 14-го жовтня, після закінчення офіційного жалобного періоду.

Тіло Папи Івана Павла, який помер в Папському палаці у Ватикані, спершу лежало в тому палаці, а минулої суботи перенесено його до базиліки св. Петра. Протягом останніх кількох днів тисячі вірних Католицької Церкви та інші люди у палаці та базиліці св. Петра віддали останню пошану Вселенському Пастиреві, понтифікат якого тривав дуже коротко, але який приєднав собі пошану і любов людей з усіх кінців світу своєю скромністю і лагідністю, зацікавленням долею бідних, своєю гуманністю.

Папа Іван Павло І-ий, колишній кардинал Альбіно Лучіяні, який перед вибранням на престіл св. Петра був патріярхом Венеції, буде похований у гроті під базилікою св. Петра, побіч його попередників Івана XXIII і Павла УІ. На похорон прибудуть майже всі кардинали, єпископи Католицької Церкви і представники інших віровизнань, як теж провідники країн світу. Делеґацію ЗСА очолюватиме п-і Ліліян Картер, мати президента Джіммі Картера.

Сл. п. Папа Іван Павло І під час зустрічі з Патріярхом Йосифом Сліпим.

У конкляве кардиналів, яке відбуватиметься в Сикстинській каплиці, візьмуть участь, правдоподібно, 108 князів церкви із усіх 127-ох кардиналів. Згідно з новими правилами, встановленими за понтифікату Папи Павла УІ, тільки кардинали, які ще не переступили 80-го року життя, можуть брати участь у виборчому конкляве. Таким чином 15 кардиналів, між ними Блаженніший Патріярх Помісної Української Католицької Церкви, кардинал Йосиф Сліпий, з уваги на їхній вік не братимуть участи в тому конкляве. Ще інших 4 кардинали, правдоподібно, не прибудуть до Ватикану з уваги на слабий стан здоров'я.

Передбачають, що кардинали на цьому конкляве знову виберуть італійця, як теж думають, що 264-ий Вселенський Архиєрей теж буде „Папою-пастирем", подібно як Іван Павло, а не одним з тих, які протягом останніх років входили в склад адміністрації Католицької Церкви.

ШУМУК ВМИРАЄ В ТАБОРІ — ЗАЯВИВ САХАРОВ

Ню Йорк. — Минулого тижня на пресовій конференції в Москві, д-р Андрей Сахаров заявив західнім кореспондентам, що Данило Шумук, довголітній український політичний в'язень, який тепер знаходиться у таборі суворого режиму в Мордовії, є смертельно хворий на рака шлунку. Сахаров закликав до загальної кампанії на захист Шумука, повідомляє Комітет оборони совєтських політичних в'язнів.

Данило Шумук

Шумук, 1914 року народження, вже відсидів 34 роки ув'язнення. Він був арештований п'ять разів під час польської окупації Західньої України, опісля був в'язнем в німецькому концтаборі. В 1943 році він був політінструктором в УПА, а в 1945 році його заарештувало НКВД. У 1946 році Шумука засудили на 10 років ув'язнення. В 1957 році він був ще раз заарештований в Дніпропетровську і засуджений на додаткових 10 років. 5-го липня 1972 року Шумука знову засудили на 10 років ув'язнення і 5 років заслання.

Останньо становище українських політичних в'язнів значно погіршилося. В. Підгородецький, колишній старшина УПА, який вже 27 років ув'язнений, важко хворіє. Його недавно позбавили статусу інваліда, примушують працювати, не пускають до лікарні

У січні ц. р. закінчився термін ув'язнення Мирослава Симчича, колишнього вояка УПА, який відбув 25-річний присуд. Хоч термін його перебування у в'язниці закінчився, Симчича далі тримають у концтаборі — без ніякої причини.

Д-р М. Яримович очолив Почесний комітет 30-річчя ТУІА

Ню Йорк, (ТУІА). — З нагоди 30-річчя Товариства Українських Інженерів Америки створено Почесний комітет, під патронатом якого відбудеться наукова частина З'їзду. В рамках З'їзду, що відбуватиметься в Чікаґо від 7-го до 8-го жовтня відзначатимуть 30-річчя Київської Політехніки та 75-річчя першого лету братів Врайтів, що припадає в цьому році.

У склад Почесного комітету входять такі інженери і члени ТУІА, як: д-р М. Яримович — голова, та члени цього ж Комітету (поазбучно): проф. д-р Осип Андрушків, проф. д-р Олекса Біланюк, інж. Володимир Богачевський, д-р Олександер Білик, інж. Ігор Вітковицький, проф. д-р Богдан Гнатюк, проф. д-р Петро Грицак, д-р Юрій Ґамота, проф. д-р Зенон Мельник, д-р Ігнатій Метіль, проф. д-р Володимир Мінкович, д-р Василь Наконечний, дир. Омелян Плешкевич, проф. Микита Подруцький (почесний член ТУІА), ген. Василь Романов, д-р І. Рудавський, проф. д-р Олександер Смакула, інж. Ярослав Соколик, інж. Іван Сось, інж. Сидір Тимяк, д-р Степан Тисовський, д-р Осип Харик, д-р Ахіль Хрептовський та інж. Лев Яцкевич.

Під патронатом Почесного комітету відбудеться Науково-технічна Конференція і панель. У рамках Конференції буде виголошено 12 доповідей, в яких доповідачі заторкнуть аспекти техніки, що впливають тепер і в недалекій майбутності на життя модерної людини. Ближчі подробиці про Конференцію подано в „Свободі" з 21-го вересня ц. р. У часі 30-річного ювілею також відбудеться панель на тему: „Здобуття кращих та вищих позицій в професійній ділянці". Панель складається із чотирьох частин, а це: плянування кар'єри абсольвента в індустрії; розгляд важливих чинників для осягнення вищого рівня у керівництві; заснування та успішність у власному підприємстві; та потреба осягнення вищого ступеня для успішної кар'єри. Справи, що їх обговорюватимуть в рамках панелю відносяться не тільки до людей з технічною освітою, але напевно відносяться і до людей з іншої професії. Панель підготовив інж. Е. Змий, містоголова ТУІА та директор індустріяльної інженерії в Ехлін підприємстві. Учасники панелю: інж. Олександер Серафин, д-р Е. Шнор, інж. Ігор Вислоцький та проф. д-р Н. Моравцевич.

Підготовою та переведенням З'їзду займаються Підготовчий та Діловий комітети. Підготовчий комітет очолив інж. Дмитро Григорчук та інженери І. Дутка, О. Серафин, Ю. Базілевський — заступники, О. Мороз — конференція, Е. Змий — підготування панелю, М. Гончаренко — програмою, М. Борецький — пресою, Н. Шехович та О. Солтисик — ювілейною брошурою та С. Процюк та О. Ґлют — конкурсом технічних праць студентів. Переведенням З'їзду займається Діловий комітет — голова—інж. Петро Вихрій, члени: інженери А. Васінчук, М. Маркевич, О. Когут, П. Турула, Я. Струтинський, Л. Очаренко. Л. Джулинський та А. Добровольський. В рамках цього ювілейного З'їзду відбуватиметься виставка архітектів, членів ТУІА, якою займається інж. Я. Струтинський.

Ентузіязм інженерів, які включилися у підготову З'їзду та підтримка українського професійного світу тих околиць запевняють успішність цього ювілейного З'їзду.

У мистецькій частині З'їзду візьме участь ансамбль „Луна" з Детройту. В цьому ансамблі співають пані: Оксана Федорович, Надя Лаврин, Зеня Серафин, Мирося Михалович, Мирося Стефанюк, Віра Андрушків та Христя Липецька; фортепіяновий супровід п-і Марії Дончини-Лісовської.

У суботу, 7-го жовтня ц. р., відбудеться бенкет і баль з мистецькою програмою.

Александра Зіновєва позбавили совєтського громадянства

Москва. — Пресові агентства інформують, що совєтські власті відібрали громадянство ще одному письменникові-сатирикові проф. Александрові Зіновєву, який, виїхавши на Захід минулого місяця, написав саркастичну новелю про життя в Совєтському Союзі.

В резолюції Верховної Ради СССР, підписаній головою Президії Леонідом І. Брежнєвим, обвинувачується Зіновєва у поганій поведінці, яка „шкодить престижеві Совєтського Союзу за кордоном". Проф. А. Зіновєв, якому 56 років, його 33-річна дружина Ольга і 7-річна дочка Павліна, виїхали з СССР 6-го серпня ц. р. з надією, що вони, відвідавши знайомих і друзів за кордоном, зможуть повернутися до Совєтського Союзу, хоч багато з близьких приятелів Зіновєва вважали, що його може стрінути доля ген. Григоренка, родини Ростроповичів та багатьох інших, яким Верховна Рада СССР, в час їхньої відсутности, відібрала совєтське громадянство.

Проф. Зіновєв заявив кореспондентам, що він правдоподібно буде викладати у Мюнхенському університеті і прийме запрошення британських університетів, які пропонують йому поїздку по університетах Великої Британії з лекціями на тему життя в Совєтському Союзі.

Почався процес проти двох совєтських шпигунів

Нюарк, Н. Дж. — В четвер, 28-го вересня ц. р. заприсяжено 16 членів лави присяжних — 12 дійсних членів і 4 заступники - на процесі проти двох совєтських шпигунів, Вальдіка Александровича Енґера і Рудольфа Петровича Чернаєва, які були арештовані ще 20-го травня ц. р. службовцями Еф-Бі-Ай в місцевості Вудбрідж, Н. Дж.. Вони намагалися перебрати заховані для них засекречені матеріяли про оборону ЗСА і нову зброю проти підводних човнів, передану їм старшиною воєнної фльоти.

Очевидно, троє совєтських шпигунів не знали ще тоді, що неназваний старшина тісно співпрацює з органами Еф-Бі-Ай, які слідили за ними довший час, поки їм не вдалося переловити колишніх службовців в секретаріяті Організації Об'єднаних націй на „гарячому". Третього совєтського шпигуна Владіміра П. Зінякіна поліція не мала змоги придержати, бо він користувався документом дипломатичної недоторкальности і скоро після цього випадку виїхав до Совєтського Союзу.

Двох арештованих звільнено потім на поруку амбасадора СССР Анатолія Добриніна і вони до початку процесу перебували під його опікою, тобто знаходились на волі.

Процедура підбору лави присяжних тривала понад 16 годин, бо суд бажав встановити чи хтось з кандидатів не є здеклярованим антикомуністом і чи не належить до антикомуністичних організацій чи товариств. З посеред 150 кандидатів, які одержали біля 100 різних питань політичного і персонального характеру, суд вибрав 16 осіб і передав їх під нагляд маршала, так, що вони від 28-го вересня перебуватимуть у повній ізоляції, аж до часу закінчення процесу.

Сам процес викликає зацікавлення не тільки в ЗСА, але також в інших країнах світу з огляду на те, що він може викликати нові комплікації між ЗСА і СССР. У зв'язку з приїздом до ОН міністра закордонних справ СССР Андрея Ґромика, окружний федеральний суддя Фредерік Лейсі припинив був на два тижні розправу на вимогу генерального прокуратора Ґріффіна Белла, бо крім виступу в ОН Ґромико зустрічався також з державним секретарем Сайрусом Венсом і розмовляв з ним на теми роззброєння, зглядно скорочення стратегічної зброї і підписання нового договору в цій справі.

Процес триватиме приблизно два тижні і у зв'язку з цим суддя Лейсі наказав маршалові стисло контролювати усі телефонічні розмови членів лави присяжних і перевіряти їхні листи на протязі тривання процесу.

В пресі вже розпочалась дискусія чи потрібна була така дуже стисла процедура перевірки членів лави присяжних, небувала досі на подібних процесах.

Конґресова комісія схвалила податкові кредити для студентів

Вашінґтон. — У четвер, 28 вересня, спільна комісія обох Палат Конґресу, яка розглядає дві відмінні версії законопроєкту відносно урядової допомоги шкільництву, проголосувала надати податкові кредити студентам коледжів та університетів, чи їхнім батькам, щоб в такий спосіб облегшити їхні оплати за навчання.

Проте, спільна комісія відкинула пропозицію Палати Репрезентантів, щоб такі податкові кредити стосувалися також батьків, діти яких ходять до приватних чи парафіяльних початкових і середніх шкіл. Таким чином, згадана комісія прийняла становище Сенату, який у своїй версії законопроєкту теж заявився проти кредитів для батьків дітей у приватних чи парафіяльних школах.

Спільна конґресова комісія пропонує, щоб податкові кредити для студентів вищих шкіл чи їхніх батьків були ретроактивні від 1-го серпня ц. р. і щоб в 1978 році кредити становили максимальну 100-долярову суму за кожного студента в даній родині, в наступному році зросли до 150 долярів, а від 1980 року ці кредити виносили б 250 долярів за кожного студента.

Президент Джіммі Картер вже раніше заявив, що противиться наданню податкових кредитів студентам чи їхнім батькам, а волів би, щоб Конґрес збільшив фонди на дотації і позички для студентів. Однак, коментатори вважають, що якщо обидві Палати проголосують компромісовий законопроєкт, який міститиме постанову про податкові кредити, то Президент таки не накладе на нього „вето".

Ряд законодавців, між ними демократичний сенатор Деніел П. Мойніген з Ню Йорку, гостро скритикували рішення спільної комісії Конґресу, твердячи, що батьки дітей у приватних і парафіяльних школах таки повинні одержувати податкові кредити, бо ті батьки несправедливо поносять подвійні кошти, бо не тільки платять за навчання їхніх дітей у тих школах, але також мусять платити податки на підтримку системи публічних початкових і середніх шкіл. Мойніген і його однодумці рівнож заперечують, що такі податкові кредити порушували б Перший Додаток до Конституції ЗСА, який стосується „відокремлення церкви і держави".

Схвалено проєкт щодо реформи федеральної служби

Вашінгтон. — Спільна комісія обох Палат Конгресу минулого четверга, 28-го вересня, схвалила компромісовий законопроєкт щодо реформи федеральної служби („федерал сивил сервис"), яка охоплює 2,1 мільйона працівників, не враховуючи поштових урядовців. Згадана комісія не мала надто великих труднощів, бо проєкти обох Палат були дуже подібні і тільки треба було полагодити деякі незначні розбіжності.

Аналітики передбачають, що Сенат і Палата Репрезентантів схвалять цей компромісовий законопроєкт протягом наступних двох тижнів, тобто ще перед початком їхньої річної відпустки 14-го жовтня.

Схвалення цієї реформи Конґресом представлятиме собою значну перемогу для президента Джіммі Картера, бо однією з його головних обіцянок під час виборчої кампанії в 1976-му році власне і була реформа федеральної служби, щоб зробити її більш ефективною і більш чутливою на потреби країни.

Ціллю реформи федеральної служби є запевнити, щоб директори окремих департаментів, бюр і аґенцій могли винагороджувати службовців, тобто рекомендувати їм вищі позиції та підвишки в заробітних платнях, на підставі якости їхньої праці, а не на підставі терміну затруднення. Крім того, директорам і менаджерам буде легше звільняти, чи переносити на менш відповідальні пости осіб, які не виконують задовільно своїх обов'язків.

Як вказують коментатори, схвалений спільною конґресовою комісією законопроєкт — це найважливіша реформа федеральної служби за 95 років її існування, бо вона повинна значно зменшити марнотратність і неефективність цієї служби.

„ІСТОРІЯ РУСІВ" — ТЕЖ „АНТИДЕРЖАВНИЙ ДОКУМЕНТ"

ОКСАНА МЕШКО ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ НЕЗАКОННИХ ДІЙ КҐБ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — У другому випуску самвидавного „Інформаційного бюлетеня" є звернення Оксани Мешко, члена Української Гельсінкської групи, до Президії Верховної Ради УССР, що його передаємо в цілості.

• • •

„9-го лютого 1978 року представники республіканського КҐБ зробили у мене обшук по „справі" адвоката й публіциста Л. Лук'яненка, члена Української громадської групи „Гельсінкі".

Подібно, як й минулого року, обшук відбувся після психологічного тиску і застрашування: на світанку аґент КҐБ по-злодійськи увійшов до моєї квартири, відчинивши її ключем мого мешканця. Один відкривав, вісім інших заховалися при вході сусіднього дому; вдерлися до хати; я була в ліжку й майже роздягнена.

До речі, мушу сказати, що з сусідського, незамешканого дому, вже від двох літ стежать за мною: ціла вахта службових осіб фотографує, записує на магнітофон, підслуховує.

Дев'ять осіб з КҐБ робили обшук 20 годин, перевернувши все догори ногами. Це вже сьомий обшук на останніх кілька років!

Як і попередні обшуки він нічим не обґрунтований. Його „трофеї" — записні книжечки з адресами, особиста кореспонденція з І. Кандибою, документ Групи про арешт Л. Лук'яненка, проєкт листа до Предсідника Верховної Ради УРСР про позасудове переслідування колишнього політв'язня К. Матвіюка, копія скарги засудженого художника П. Рубана до заступника прокурора УРСР Оконенка і моє звернення до 35-ти країн-учасниць Београдської конференції в обороні арештованого Л. Лук'яненка.

Забирали все, що не мало ніякого відношення ні до політики, ні до справи Лук'яненка, записуючи в протокол: „...клаптик паперу, що починається словами..." і, звичайно, забуваючи записати чим він кінчався. Таких „клаптиків" забрали понад 30; фотоплівку з машинописним записом забрали не читаючи, а як вже там її вони прочитали, мене не повідомили до цього часу.

Забрали навіть список Міжнародних конвенцій, що їх ратифікував і підписав наш уряд!

Я вже не один раз писала до Вас і ще раз повторюю, що у мене немає ніяких антирадянських матеріялів. Як член Групи „Гельсінкі" я дбаю про репутацію правозахисних функцій нашої Групи. Адже тільки КҐБ і закриті суди дозволяють собі розглядати документи нашої правозахис-

(Закінчення на стор. 3)

Виставка оригіналів українського самвидаву

Ню Йорк (У. М.). — В лютому 1979 року в приміщеннях Українського Музею в Ню Йорку відкривається виставка оригінальних документів українського самвидаву. Цю виставку спільно влаштовують Український Музей і видавництво „Сучасність".

Будуть виставлені такі унікальні документи з України, як вірші та щоденник Василя Симоненка, машинопис праці Івана Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?", листівка „З приводу процесу над Погружальським", заяви з таборів таких доячів, як Іван Світличний, Василь Стус, літературні переклади в'язня Валерія Марченка та інших. Також буде виставлений „Український Вісник", один з машинописів праці В. Чорновола „Лихо з розуму", текст вироку і останнього слова Миколи Руденка, оригінальні листи Левка Лук'яненка, документи Української Гельсінкської групи.

На виставці також будуть показані матеріяли самвидаву інших народів СРСР — литовські, вірменські, єврейські, російські.

Після виставки в Ню Йорку, ці документи будуть експонуватися в інших містах ЗСА і Канади.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАҐУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Левенець, Зенон Снилик (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії), Василь Тершаковець і Євген В. Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Корисна акція

Дуже часто серед нашої громади можемо почути нарікання, що американські засоби масової інформації та американські законодавці чи члени уряду не цікавляться долею українських політичних в'язнів і оборонців національних, політичних, релігійних і загальнолюдських прав українського народу, хоча виявляють велике зацікавлення долею російських, жидівських дисидентів і дисидентів інших національностей.

Такі твердження не цілком правдиві, бо серед членів Конгресу є впливові законодавці, які вже довший час виступають в обороні політичних в'язнів в Україні і таврують порушення всіх прав людини совєтськими властями, наприклад, сенатори Роберт Дол, Генрі Джексон і Даніел Мойніген, конгресмени Кристофер Дадд і Міллісент Фенвік та інші. Також не можна твердити, що вся американська преса ігнорує недолю членів правозахисного руху в Україні, бо, наприклад, відомий журнал ,,Тайм'' недавно помістив обширну статтю про другий з черги засуд Левка Лук'яненка на 15-річний термін каторги в концтаборах та на засланні.

Однак, таки треба признати, що дисиденти інших національностей, зокрема росіяни і жиди, частіше згадані на сторінках американської преси і в їхній обороні частіше виступають члени Конгресу, ніж в обороні українських борців за права людини, хоча відсотково українці становлять найбільшу частину політв'язнів у совєтських тюрмах, концтаборах, чи закладах умовохворих.

Дуже легко звалити всю вину на американські засоби масової інформації та на американських законодавців. Проте, вдарившись в груди, спитаймо себе: чи дійсно ми, українці, зробили і робимо все можливе, щоб інформувати пресу ЗСА і членів Конґресу про порушення прав людини совєтським режимом в окупованій Україні, про русифікаційну політику Москви, про беззаконні суди і засуди членів правозахисного руху та про інші ганебні діла верховодів комуно-московської імперії? Сумлінно перевіривши справу, мусимо прийти до висвисновку, що хоча зроблено багато, то треба було і треба буде зробити навіть більше. Ми мусимо засипувати редакції газет, радіостанцій і телевізійних сіток інформаціями про народовбивчу політику Кремлю в Україні та про рух спротиву, який, як недавно заявив генерал Петро Григоренко, постійно зростає, як теж інформувати вибраних нами сенаторів і конгресменів про ці справи і закликати їх включитися в оборону прав українського народу, України і українських політичних в'язнів.

Спонзорована Українським Конгресовим Комітетом Америки і Українським Народним Союзом зустріч української громади з членами обох Палат Конгресу, запланована на четвер, 5-го жовтня, господарями якої будуть сенатори Дол і Мойніген, дає нам знамениту нагоду ще обширніше поінформувати законодавців про події в Україні та закликати їх включитися в акцію оборони національних, політичних, релігійних та загальнолюдських прав українського народу. Подібна акція УНСоюзу в травні 1977-го року була дуже корисною та успішною. Тепер треба подбати, щоб і цьогорічна зустріч наших громадян із членами обох Палат Конгресу теж увінчалася успіхом. А успіх буде запевнений тоді, коли до Вашінгтону 5-го жовтня прибуде якнайбільша кількість українців, які протягом дня нав'яжуть контакти із своїми сенаторами і конгресменами, а під час прийняття в Капітолі, яке відбуватиметься від 5-ої до 8-ої години увечері, продовжуватимуть інформувати законодавців про ситуацію в Україні та про можливі заходи оборони прав українського народу та українських політв'язнів. Ці та інші контакти слід вдержувати постійно і продовжувати акції в обороні наших земляків наполегливо і систематично.

Л. Рихтицький

РУБІКОН ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО

На порозі задуманих святкувань тисячоліття хрищення України в нашій діяспорі явно і славно, в Україні лиш у підпіллі—варто нам призадуматись над вагою цієї епохальної історичної події в житті українського народу і над величчю володаря, який це рішення зробив.

Маємо мало історичних даних про життя і процес формування українського народу протягом цілого тисячоліття, яке попередило династію Рюриковичів в Україні; але знаємо, що працювали зусильно елементи наростання особливої духової культури цього народу і його вірування, які з нашої сьогоднішньої християнської точки погляду ми зараховуємо до української мітології. Тепер це нам легко сказати, але ми мусимо собі усвідомити, що цими віруваннями, цими Перунами, Дажбогами, Всарогами, Волосами, Хорсами, Стрибогами і Семарглами жив тоді наш нарід, у цих віруваннях родилися діти, виховувалась молодь, одружувалися люди, творили родини, працювали, воювали і в цьому духовому світі вмирали.

Ми знаємо добре силу традицій, бо на цій силі основується у великій мірі вся українська культура, так світська, як і церковна, духова, і знаємо добре, хоч би з недавніх подій у нашому церковному житті, на який твердий спротив натрапляє найменша спроба реформ чи змін. Це нам дає змогу краще зрозуміти цей дійсний духовий землетрус, на який рішився володар України, Володимир.

За нашими здогадами, Україна могла мати тоді коло три мільйони населення. Це дуже багато, якщо зважити, що у цілій Европі не було, мабуть, більше, як двадцять п'ять мільйонів. Політична і воєнна активність української держави Рюриковичів була дуже велика, вона становила один із важливих творчих елементів тодішнього европейського світу, а вже цілком певно була першою державою европейського Сходу. Зорганізована на панівний, тоді всюди, февдальний лад, із централею в Києві, ця держава брала щонайменше таку саму активну участь у житті і проблемах візантійської імперії, як німецька держава цісаря Оттона III в житті спадщини колишньої римської імперії, а зокрема Риму, як духового центру тодішньої Західньої Европи. До такого великого міжнародного значення довів свою державу саме Володимир, якого наша історія все ще титулує князем, хоча ми маємо вже документи, що він отримав і прийняв королівську корону з Риму і царську корону та клейноди з Візантії. Не знаю, чому українська історіографія собі не усвідомить, що в титулярній схемі тодішнього світу, нашим володарям діється кривда в порівнянні з титулами королів угорських, польських чи чеських і царів візантійських, а три сторіччя пізніше — московських. Цей момент важливий, бо польська історіографія трактує володарів України, ніби якихось тільки удільних князів в порівнянні зі своїми королями, а ми ще їй у цьому допомагаємо.

Володимир розбудував свою державу до такої міри, що вона стала головним партнером Візантії у всіх політичних проблемах Сходу Европи. Досягнув він цього твердим мечем і розумною політичною головою. Але про його дійсну інтелектуальну велич можемо почати говорити щойно тепер, коли він, ставши наверху слави, зрозумів, що це ще не все; він мав відкриті очі і він бачив, що його потуга кінчається там, де сягає український меч.

Поза силою своєї зброї Україна не мала чим імпонувати культурним, християнським народам тодішньої Европи, які на найвищу навіть нехристиянську культуру гляділи згори, як на варварство. Володимир зрозумів психічну та культурну пропасть між своєю державою і рештою тодішнього світу і зрозумів, що він мусить зробити величезне, епохальне рішення і то рішення позитивне. Порівняймо тільки трагедію рішення Богдана Хмельницького на вершку його слави і наслідки цієї лихозвісної Переяславської угоди для нашого народу, і зрозуміємо дійсну велич Володимира.

Цезар переступив свій Рубікон і став центральною особою тодішнього римського світу. Але його Рубікон не мав ані тіні цього значення для історії Риму, що його мав Рубікон Володимира для історії України і всього европейського Сходу. Рішення Цезаря мало чисто військово-політичний характер. Рішення Володимира сягало до самих духових глибин тодішнього українського народу, воно потрясло всім його світоглядом, його психікою і його життям. Воно поставило теж Україну нарівні з рештою Европи і з того часу, на межі двох світів, Україна стала виконувати ролю заборола християнства.

Характеристично для інтелекту та політичного розуму Володимира, що він у нікого не просив ласки. Всі леґенди, зв'язані з вибором нової віри є тільки леґендами. Володимир сягнув до самого джерела, до центру. Центром християнського світу була тоді безперечно, Візантія. Це була епоха, коли в Римі папи мінялися враз із примхами німецьких цісарів, або французь-

(Закінгення на стор. 4)

М. Антонович

PLATO MIHI AMICUS...

(До дискусії про політичні партії)

Хоч автор цих рядків дуже шанує д-ра Б. Цимбалістого, то на жаль і на цей раз він не може погодитися з його виводами щодо політики (,,Свобода" 19-го вересня). Д-р Цимбалістий уважає, що політикам не потрібно ніякого знання, а вистачить, мовляв: охоти, амбіції... здорового глузду, психологічного розуміння людей і вміння керувати. А це, мовляв, можуть робити люди різних професій.

Мабуть, автор цієї статті і Б. Цимбалістий говорять про різні речі. Маю враження, що він має на увазі доморослих політиків по ,,національних барах", про яких так багато пише ,,Лис Микита". Ми маємо на увазі справжніх кваліфікованих політиків, хоч д-р Цимбалістий уважає, мабуть, що таких немає.

Кожне ремесло і кожний фах має дві сторінки — теоретичну і практичну і автор цих рядків не думає, що ці аналогії затемнюють суть справи. Теоретичну і практичну сторінку треба розрізняти і в політиці. Як би вірити д-рові Б.Цимбалістому, то треба було б ліквідувати сотні катедр політичних наук в північно-американських університетах і коледжах з тисячами слухачів, бо вони непотрібні. Навіщо ж комусь вчитися політичних наук, коли вистачить охоти, амбіції і т. д. ? Тих властивостей, про які говорить Б. Цимбалістий, справді треба практичному політикові, але без теоретичного знання він буде повторяти практику кімнатних малярів, чи незакінчених теологів (Гітлер, Сталін).

Коли Б. Цимбалістий говорить про справжніх політиків, то він їх чомусь скромно називає ,,учеными". Таким терміном він визначив Кіссінджера і Бжезіньского. Саме обидва вони є або були і ще будуть професорами політичних наук, отже є фаховими політиками і ніякий колишній лікар, ніякий фармер, чи полководець не дорівняється ім як фаховим політикам.

Ми ніде не казали, що політик мусить належати до якоїсь партії, хоч кожен має свої антипатії чи симпатії, а це йому допомагає вибрати собі групу, до якої варто належати. Паралеля непартійного уряду в Португалії, яку наводить д-р Цимбалістий, затемнює дійсний стан, бо ж це виняток. 50 років під тоталітарним режимом відполітизували португальців, а тому що вони не мали своїх видатних партійних діячів закордоном, на еміґрації, вони мусять наново розпочинати процес демократизації. Еспанія, яка мала сильну і політично вироблену еміґрацію, була б збережена від сумної практики Португалії.

І тут ми підходимо до ,,основної тези" д-ра Цимбалістого. Ми радо погодимося з ним, що українське суспільство не творить повного суспільства у вільному світі, тільки це ще не доказ, щоб позбуватися добровільно тих ділянок, які в нас розвинені або вже існують? А що, коли завтра прийде хтось і скаже, що нам варто ліквідувати наше мистецьке життя, бо ми не є повним суспільством? А післязавтра комусь не сподобається наше письменство, чи наука українською мовою, бо ми не маємо своєї держави! Цим шляхом можна йти в безконечність і зліквідувати ціле наше життя в діяспорі. Арґументи можна завжди знайти! Тільки кому ж воно дасть якусь користь? Напевно не українцям.

Ми зовсім не уважаємо лівацької української групи в Канаді ефемерним, марґінесовим твором, як думає д-р Цимбалістий. Вона має свою пресу, видає книжки, захопила під свій вплив Союз Українського Студентства Канади і посягає навіть по ЦеСУС. Повторюю, чи нам з Вами, друже Цимбалістий, це подобається чи ні — це дуже реальна сила. Що більшість української молоді до неї не пристане, це правда, але де, в якій країні, більшість мешканців належить до партій?

Д-р Цимбалістий уважає трагедією вплив української еміґрації на політичне майбутнє життя в Україні. І тут він говорить суто теоретично, бо практика показує щось зовсім іншого. Еміґрантами були свого часу і Клемансо, і Ленін, і Масарик, який закордоном, проти волі більшости чехів створив штучну країну з п'ятьох великих і двох малих етнічних груп. А українські політики? М. Драгоманов, був на еміґрації майже 20 років, В. Липинський — понад десять, Д. Донцов — 30 років? Викресліть їх з політичного життя України і щож лишиться?

Арґументи УРДП також не витримує критики, бо наші східні брати пройшли практикою чи одного, чи другого відламу ОУН і на базі здобутої практики створили свою партію, отже і тут ,,закордоном" відіграв свою позитивну ролю.

Погоджуємося з критичними заувагами Б. Цимбалістого на адресу політиків, але висновок з того у нас протилежний: вчитися, щоб було краще, а не ліквідувати створене. Зрештою не погоджуємося з думкою Б. Цимбалістого, що всі партії мусять змагати до влади. Більшість існуючих політичних партій ніколи не була і ніколи не буде при владі, однак це не перекреслює доцільности їхнього існування, якщо вони виступають каталізатором, чи висувають непопулярні думки, яких не мають відваги висунити інші групи. Вони об'єднують однаково, або подібно думаючих, висувають свої концепції, ведуть свою працю. Коли вони колись перестануть існувати, то на їхнє місце прийдуть інші, бо життя порожнечі не любить.

Д-р Лука Луців

ПРАЦЯ ПРО ГРЕЦЬКУ ЛІТЕРАТУРУ І КУЛЬТУРУ

Проф. д-р Михайло Соневицький, *Історія Грецької Літератури.* Перший том 683 стор. (Рання доба) вийшов 1970 року. Другий том 387 стор. *Грецька Трагедія,* 1977 року. Видання Українського Католицького Університету ім. св. Климента Папи, як праця філософічно-гуманістичного факультету, том У-УІ і XIX.

• • •

В передмові до першого тому Блаженніший Патріярх Йосиф пише: ,,Перший том цієї праці був прийнятий критиками як фундаментальний твір і зовсім слушно, по цілій кулі земській.''

Автор цієї праці — відомий педагог і науковець в Галичині і на еміграції, студіював в університеті у Відні в 1911-1914 роках, де і склав докторат. Вчив в численних гімназіях в Галичині (Городенка, Чортків, Станиславів, Тернопіль також в Малій Духовній Семінарії у Львові). Викладав грецьку і латинську мову в Богословській Академії у Львові, якої ректором був теперішній Патріярх і Кардинал Сліпий. На еміграції, крім таборових гімназій, викладав також в УВУ в Мюнхені і в Українськім Католицькім Університеті (УКУ) в Римі. Він був дійсним членом НТШ і УВАН.

Автор основно думав про те, в якій формі дати українським читачам цей твір — чи промовляти до фахівців їх мовою, чи до ширшого кола інтелектуалів. ,,В нас тепер майже нема — каже автор — тих науковців, які вивчали б античні літератури, немає їх в Україні і у вільному світі. Та є в нас багато людей і старших літературознавців, які радо хотіли б інформацій про античний світ, зокрема про грецьку літературу, що перша порушила майже всі проблеми актуальні і для наших часів''.

Автор вірно твердить, що ,,для глибшого зрозуміння творів рідної літератури, передові письменники якої (котляревський, Франко, Леся Українка, неоклясики) нав'язували до античних письменників та їх творів — знання античної літератури необхідне''!

Був час, коли ідеалізувати грецького генія (доба Вінкельмана-Гете- Шіллера), після того прийшла реакція. Автор високо оцінює зразки моральних подвигів, чи це була жертвенність Леоніда, чи характерність Сократа, але і не закриває очей на грецьку ,,непримиримість ... на грецький партикуляризм, на перверсії та жорстокості''.

Важливість грецької літератури полягає в тому, що вона створила зразки всіх жанрів, що існують в сучасних модерних літературах. Визначною прикметою грецької літератури є її оригінальність, бо римська література наслідує грецьку.

В першому томі маємо оцінки епічного періоду (Іліяда, Одіссея) про лірику, початки філософії й прозової літератури. В цьому томі вміщено 46 ілюстрацій на люксусовому папері.

В другому томі говориться про ,,Особливості аттіцької трагедії, про Есхіля і Софокла''. Ось коротка характеристика грецької трагедії: автори вибрали передусім хвилюючі епізоди саги, події з наглою зміною долі, картини невимовних страждань за переступлення Божих або й людських законів, взагалі такі міти з життя героїв, що визначались драматизмом тематики. Автор оцінив 8 трагедій Есхіля і 6 Софокла.

Немає місця докладніше писати про цю багатющу змістом працю, що займає понад 1000 сторінок і є немов енциклопедією про грецьку літературу. По-

(Закінгення на стор. 4)

В Україні

ПРО МИСТЦЯ НА ГУЦУЛЬЩИНІ

Уродженець Гуцульщини Юрій Паучек, який виріс у Вижниці і тут закінчив мистецьке училище, у своїх творах відтворює красу Карпат. За Вижницею, — інформує київська ,,Радянська Україна'', — недалеко річки Черемош, можна побачити ,,високий журавель над цямринням, а поруч оленів, що лежать у траві, підставивши сонцю широкі спини". Ці та інші фігури вирізьбив з дерева у натуральній величині Ю. Паучек. Крім цього, він впорядкував чимало природних джерел на туристичних стежках, влаштував затишні альтанки, щоб мандрівники могли відпочивати під час прогулянки. На перевалі Німчич збудовано двоповерховий ресторан ,,Гірська казка", притримуючись кращих традицій дерев'яної гуцульської архітектури, а внутрішній інтер'єр зображує типову хату в горах.

Богдан Лівчак

СПОГАД ПРО ПІДЛЯШШЯ

У ,,Свободі'' 19-го вересня ц. р. поміщено спогад п-і І. Ваньчицької ,,Згадуючи матуру в княжому Холмі''. Наприкінці свого спомину авторка видвигнула цікаву справу — зорганізування з'їзду колишніх мешканців Холмщини і Підляшшя.

Як один із колишніх мешканців Підляшшя, я таку справу гаряче підтримую. І ось подаю свій короткий спогад із цього далекого Підляшшя, на яке нас тодішніх ізгоїв кинула химерна доля.

Коли в 1938 році почала творитися українська держава на найменшім клаптику української землі на Закарпатті, то здавалося, що таки прийде зміна, а можна було сподіватися, що це станеться навіть в короткому часі, бо напружена ситуація між Польщею і Німеччиною вказувала, що війна неминуча.

Хоча Польща пішла враз із Німеччиною загарбувати землі приналежні до Чехо-Словаччини, т. зв. Заользя, то все ж таки натиск німців на Польщу не меншав, а більшав, бо німці хотіли дістати т. зв. коритар до Східніх Прус, через польську землю.

З того часу й постав оцей жарт, нібито Гітлер, не знаючи добре польської мови, мав сказати: ,,Ви бєжцє Заользє, а я вам поможе''.

Сталося так, що в короткому часі і Польща, як висловився Гриць Зозуля, заснула.

Покотились події шаленим темпом, прийшли ,,визволителі'', які почали ,,визволяти'' нарід від усього, що попало, а взаміну принесли ,,найдемократичнішу'' конституцію, та коли місцеві мешканці під час виборчої акції почали виставляти своїх кандидатів на листи виборчі, то почули таку репліку від якогось Ваньки Разіна: ,,Політічне управлєніє лучше за нас знає кого надо поставити в кандидати, нада й корову поставіть коб річала как нужно''.

Приглянувшись до цієї ,,бальшой культури'', треба було рішитись чим скоріше ,,удєрать'', заки ще ,,граніца'' не була на ,,замкє''. Не гаючись поїхав я до Львова, а звідсіля поїздом в напрямі на Раву Руську. Поїзд був переповнений польськими втікачами, які по розгромі ,,ойчизни'' верталися в Польщу.

Ось, наче тепер, бачу цей образ, наш поїзд рушив на Захід, а другий — переповнений жидами в'їжджав на головний двірець у Львові. Одні втікали з ,,раю'', а інші силою обставин до того ,,раю'' пхалися. Через Раву Руську, Замосця, Люблін, Дємблін заїхав я до Кракова в половині листопада 1939 року.

Краків став тоді для українців втікачів, головним центром, але ситуація була безвиглядна; ніхто не міг сказати, що і як буде далі.

Треба було рішатися кудись виїхати.

Німці почали записувати охочих їхати до Німеччини на працю. Такої ,,охоти'' у мене не було, але сидіти у Кракові не було чого.

Ось, наче тепер, бачу цей образ: наш поїзд рушив на Захід, а другий, — переповнений жидами, в'їжджав на головний двірець у Львові. Одні втікали з ,,раю'', а інші силою обставин до того ,,раю'' пхалися. Через Раву Руську, Замосця, Люблін, Дємблін заїхав я до Кракова в половині листопада 1939 року.

Краків став тоді для українців втікачів, головним центром, але ситуація була безвиглядна; ніхто не міг сказати, що і як буде далі.

Треба було рішатися кудись виїхати.

Німці почали записувати охочих їхати до Німеччини на працю. Такої ,,охоти'' у мене не було, але сидіти в Кракові не було чого. З прохарчуванням ставало з-дня-на-день гірше. Існувала студентська харчівня, де т. зв. студентський котел, а властиво смажений блинець бараболяний коштував одного злотого. З'ївши його, чоловік був ще більше голодний.

Тоді приїхав до Кракова один пан з Білої Підляської вербувати інтелігентних молодих людей на учительську працю по селах повіту Біла Підляська. Знаючи, яке положення є у Кракові, цей пан між усіма арґументами за і проти видвигнув один із шлункових — а саме запашне підляське сало. Вполовині лютого 1940 р. ми виїхали — двадцять осіб, з Кракова до Білої Підляської. Тут кожен мав поїздом, або возом чи саньми добитися до призначеного села.

Так я та ще один родом з Хирова пішли на станцію в Білій. Там ми відшукали між людьми кількох селян, які саме їхали до села, де я мав призначення. Заїхали ми туди пізно вночі, а тоді ще треба було йти кілька добрих кілометрів пішки.

Ніколи не забуду цієї мандрівки, це було якраз на Стрітення, страшна сніговія, сніг вище колін, а мої сопутники селяни в довгих тяжких кожухах, бурках на головах, валянках на ногах, не можуть скоро йти щораз відпочивають, лягаючи у сніг, а я стою і цілий дрижу у своїй куртoчці; єдиний, що... огрівав мене, то був наплечник.

Уже сонце почало сходити, коли ми добилися до сусіднього села, де я мав призначення. У тому селі мої супутники мали своїх знайомих. Ось тут, по трьох голодових місяцях, я вперше поласував цим запашним підляським салом. Підкріплений, врешті добився до призначеного села.

Мені припало село в якому була збірна громада. Село велике, але в подавляючій більшості, це були т. зв. калакути, — спольонізовані латинники. Можна собі уявити працю українського вчителя у такому селі, де споконвіку ще не було української школи і українського учителя. Та сильна віра перемагає усі перепони. Дітей в моїй школі було всього двадцять двоє. А польська школа мала, вже не говорю про дітей, трьох учителів. Чуда доконати я не міг, але все ж таки осягнув це, що українська школа стала дійсністю.

По інших селах та справа виглядала багато краще, дітей було по кілька десяток, а то й сотки.

Хто то були ці ,,калакути''. Колись на Підляшші була введена церковна унія, населення було греко-католицьке. Знаємо, що Холмщина, Підляшшя, Полісся були тереном боротьби польського католицизму і московського православ'я. У 1905 р. цар під натиском революційних рухів проголосив свободу релігії, і тоді населення масово з примусово православ'я, під впливом польських священиків перейшло на латинський обряд. Мова у них була ще українська.

Не місце тут розводитися про життя-буття, культурно-освітню працю, школи, кооперативи. Одне треба ствердити, що ті чотири-п'ять років 1933-1944 зазначилися великим розвитком усіх ділянок життя.

Хочу ствердити ще один факт, що не можна назвати Підляшшя і підляшан якоюсь забутою Богом і людьми закутиною. Матеріяльна і духова культури, стояли високо. Свідомість національна у них була пов'язана з приналежністю до релігії.

За Польщі на Підляшші діяла комуністична партія КПЗУ.

Наведу один цікавий випадок. Зимою 1939-40 році, коли на терені Західньо Українських Земель діяла німецька репатріяційна комісія, яка забирала німців до Німеччини, так на Підляшші була большевицька комісія, і деякі з місцевих комуністів поїхали до Совєтського Союзу. Зі сусіднього села поїхав один чоловік разом з родиною. Хата стояла з позабиваними дверми і вікнами. Весною 1940 р. пішла чутка по селі, що він вертається назад, і він вернувся.

Пригадую, на вулиці стояло кількох селян і він між ними. Я проходив мимо і приступив до них. Серед балачки, я розповів цей жарт, який кружляв тоді (це були часи фінляндсько-большевицької війни), що Пааво Нурмі світової слави бігун, застрілився, бо не міг здогнати втікаючого большевика. Усі селяни вибухнули грімким сміхом, тільки цей репатріянт ні. Пізніше, коли я час від часу проходив мимо його хати, а він був на подвір'ю, то він відвертався від мене. Значить моя анекдота його вколола. Не знаю, чи він сьогодні ще живе, але коли прийшли большевики вдруге 1944 р. і віддали полякам українські землі аж по Буг, то всі українці мусіли виїхати за Буг, їх усіх безмилосердно вигнали поляки.

(Закінгення на стор. 4)

„ІСТОРІЯ РУСІВ"...

(Закінчення зі стор. 1)

ної Групи, як „антирадянські акції, спрямовані на шкоду престижу радянської влади" і і. т.

Цим разом капітан Пристайко і підполковник Ганчук учинили сенсацію з моєї „схованки" у сніговому заметі, — вони його фотографували, протоколювали: у „схованці" лежали мої особисті листи, два документи Групи і книжка „XX вік", редакції марксиста Роя Мєдвєдєва.

І як вони втішалися — не знахідкою, вона ж ніякої вартости не мала, але самим фактом викриття „схованки"! Вона, в деякій мірі, була відшкодованням за всі їхні зусилля.

Невже ж я повинна соромитися за вияв беззаконня зі сторони властей? „...радянські закони висловлюють волю народу й основні напрями політики партії і держави...– (Л. Брежнєв). Так, громадянам СРСР й досі не відмовляють права жити у страху — і люди примушені ховати навіть таке, що за радянським конституційним законом не підлягає конфіскаті.

14-го лютого 1978 року після п'ятигодинного допиту, мені прочитали списаний в КҐБ документ-протокол „попередження", виписаний на друкованому формулярі, з вибраними документами зі справй мого, засудженого в 1972 році, сина О. Сергієнка. Копії „попередження" мені, звичайно, не дали і я відмовилася підписати його, заперечуючи „антирадянськістю" пред'явлених мені документів. Бо ж чи можна, наприклад, „Історію Русів", пам'ятку історіографії України періоду феодалізму (ця праця невідомого автора є у відкритих фондах публічних бібліотек), видану багато років перед революцією, вважати „антирадянським документом"? Або копію офіційної заяви до прокуратури УРСР з 1971 року письменника Б. Антоненка-Давидовича, Івана Дзюби, В. Чорновола у справі В. Мороза?

Надмірно легко причіплюється тим, чи іншим документам ярлик „антирадянського".

На мене наполегливо готують справу — в КҐБ викликають друзів і знайомих; їх допитують не тільки про мене, але й про мого засудженого сина Олександра. Допитують людей, зондують їх, шукаючи між ними майбутніх свідків обвинувачення; рівночасно розповсюджують про мене неістотні небилиці, що мов я „оунівка", „бандерівка" і врешті: „...у неї руки в крові". При тому катеґорично заперечують, що мене реабілітувала прокуратура УРСР в 1966 році. Застрашують людей, забороняють відвідувати мене, або допомагати мені у господарстві, коли я хвора, — що у мойому віці дуже невідрадне. Одним словом, використовують усі засоби натиску на людей, з якими я маю будь-який зв'язок.

Звертаюся з проханням до найвищого законодавчого органу Української Республіки припинити незаконні і позасудові переслідування мене й мого ув'язненого сина.

Я, як член Групи „Гельсінкі", маю обов'язок боронити правопорядок, що його нам ґарантує Конституція і Гельсінкські угоди. Нічого незаконного я не роблю і ніякої підривної роботи не проваджу. І навіщо робітникам КҐБ приділяти мені стільки „уваги".

Прохаю теж дати вказівки органам КҐБ — якщо це в компетенції Верховної Ради УРСР — повернути мені всі, вилучені у мене й мого сина Олександра Сергієнка листи, літературно-публіцистичні статті, зошити з віршами радянських поетів, фотографічну відбитку „Історії Русів" та інші записи, незаконно забрані у мене під час вищенаведених обшуків, оскільки вони не відносяться до судової справи і не є антирадянські".

УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ

Д-р Ярослав Слюсаренко відкриває своє бюро в Чікаґо

Ярослав Слюсаренко народився 18-го квітня 1949 року в Реґенсбурзі в Німеччині. Відтак разом з батьками прибув до Америки, поселившись у Філядельфії. Тут він закінчив початкову, а відтак середню школи Олней в 1967 році. Він також ґрадуував зі Школи Українознавства та Релігії при українській православній парафії св. Покрови.

У 1967 році вступив до Делавар Єллей коледжу стислих наук і аґрикультури в Дойлеставні, Па., закінчивши студії ступенем бакаляра стислих наук і біології. Коли він закінчив коледж, його покликано до війська. Там два роки Ярослав Слюсаренко працював у Волтер Рід Армі Інституті над дослідами в ділянці біохемії, отримавши ряд подяк і відзначень за свою роботу.

Д-р Ярослав Слюсаренко

Після звільнення з армії — з почестями — його прийнято до Крайового коледжу Хіропрактики в Чікаґо. Після закінчення студій у цьому коледжі він здобув звання д-ра хіропрактика. В короткому часі д-р Ярослав Слюсаренко плянує відкрити своє бюро в Чікаґо.

На протязі свого перебування у двох коледжах д-р Ярослав Слюсаренко був ввесь час активним членом гуртка пластунів „Побратими", був виховником і заступником коменданта на „Вовчій Тропі".

Минулого року одружився з Іриною Кіндзерявою-Пастухів, яка в тому ж році закінчила Назарет коледж в Рочестері зі званням бакаляра стислих наук із ділянки комерційної адміністрації і сьогодні працює в Ґері Методіст шпиталі в Ґері, Інд. Вона керує гуртком бандуристів при католицькій парафії свв Володимира і Ольги в Чікаґо.

Батьки д-ра Ярослава — Анатоль і Таїсса Слюсаренки, а також його сестра Ляриса є членами 153-го і 424-го Відділів УНСоюзу.

Юрій Трипуненко

Клівленд відзначить 35-річчя І-ої Дивізії УНА

Клівленд (Ле-К). — Заходами Управи та поширеного ювілейного комітету Станиці під почесним головуванням колишнього дивізійника, нововисвяченого отця диякона Володимира Волощука з Кентону, О., на терені Клівленду й околиць проходять інтенсивні приготування до відзначення 35-ліття Першої Української Дивізії УНА.

Святкування відбудуться в суботу, 25-го листопада ц. р. в просторій авдиторії при церкві св. Йосафата, де від кількох років парохом є о. декан Ярослав Сірко.

В програмі — ювілейний бенкет і баль. Святочне слово виголосить широковідомий історик і автор багатьох праць, колишній дивізійний капелян і учасник боїв Дивізії, о. д-р Ізидор Нагаєвський, парох української католицької церкви в Льорейні, О.

До програми святкувань запрошені український хор „Дніпро" під батутою Евгена Садовського, жіночий вокальний ансамбль „Червона Калина" при місцевому відділі ОДУМ під керівництвом пані Лідії Середи та інші мистецькі одиниці Клівленду.

На балю до танців приграватиме оркестра „Трубадур" під керівництвом Олександра Пошиваника з Чікаґо.

Деталі програми святкувань будуть своєчасно подані на радіопрограмі Степана Зорія і в громадських бюлетенях.

ЗСА відновлять продаж зброї Юґославії

Вашінґтон. — Білий Дім і Департамент оборони інформують, що ЗСА, після 18-річної перерви, знову продаватимуть зброю Юґославії. Речник Пентаґону сказав кореспондентам, що цей крок має на меті запевнити, щоб комуністична Юґославія далі могла вести свою незалежну від Москви політику.

Від 1951-го до 1961-го року ЗСА доставляли Юґославії різні роди зброї, вартости 700 мільйонів долярів, після того, як та комуністична держава виступила із совєтського табору. Однак, починаючи з 1961 року ЗСА не продавали Юґославії жадної зброї, за виїмком запасових частин до раніше закуплених Беоґрадом танків, літаків тощо.

Департамент оборони повідомив про рішення відновити продаж зброї Юґославії після нарад юґославського міністра оборони Ніколи Любічіча із секретарем оборони Гарольдом Бровном у вівторок, 26-го вересня, у Вашінґтоні. Америка продасть Юґославії мотори до джетових літаків, радіосистеми, радари, амуніцію до різних родів зброї і т. п.

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. Ірени Карпяк-Ліськевич

зложили:

д-р О. і Т. Остап	$30.00	Л. Смулка	20.00
Мир. Карпяк	30.00	Л. Карпяк-Бенцаль	20.00
інж. А. і А. Рощакоскі	25.00	д-р В. і М. Лиско	10.00
інж. І. Кашубинська	25.00	В. і І. Лісовичі	10.00
Р. і С. Цегельські	25.00	Г. Брус	10.00
д-р Е. і В. Лащак	20.00	Д. Бущак	5.00
д-р А. і О. Кіпи	20.00	І. Колодницька	5.00
		РАЗОМ	$255.00

Гроші, згідно бажання бл. п. передано на Патріярший Фонд.
Щира дяка всім жертводавцям.

Великий успіх ансамблю „Волошки"

Неділя, 17-го вересня ц.р. була справжнім тріюмфом української культури в південно-східній Пенсильвенії. У містечку Кінґстон біля Вілкс-Беррі відбувся протягом чотирьох днів (14-го — 17-го вересня) Народний Фестиваль Люзерн Кавнті, в якому взяли участь різні національні групи. Гарні виставки народного мистецтва, станки з різноманітними народними стравами й виступи хорів та танцювальних груп становили програму найуспішнішого дотепер фестивалю. Як належить сподіватись, не бракувало в цій програмі й українців. Заходами Об'єднаного Комітету Українців, посталого в 1976 році, що його очолювала Оксана Кравченюк, в двох станках розмістилась розкішна виставка української кераміки й вишивок, а Катерина Лукач притягала увагу численних глядачів своїм мистецьким виконуванням писанок. Немов би по традиції, український вклад у фестиваль був і цим разом предметом відкритого подиву многочисельної публіки. Безумовно, до цього багато причинились пані з Об'єднаного Комітету. Та найбільшу заслугу у великому успіху українців в цьогорічному фестивалю належить приписати таки нашій багатющій культурі, яка під ніяким оглядом не уступає культурі якогонебудь іншого народу.

Усі учасники обговорюваної тут чотириденної імпрези, як також вся багатотисячна публіка однозгідні в тому, що вершком цьогорічного фестивалю народів був виступ танцювального ансамблю „Волошки" з Філядельфії. Кожний, хто вже раніше мав приємність бачити цю групу у Вілкс-Беррі чи в інших місцевостях був певний, що і цим разом його жде правдива мистецька насолода. Цікавим, однак, було те, що назва „Волошки" була добре відома й чужинцям. Нічого дивного тоді, що якраз перед виступом нашої танцювальної групи простора заля Арморі й ґалерії довкола сцени наповнювались людьми, як ніколи передтим. Коли ж наші молоді танцюристи появились на сцені в чудових народних одягах, з вишиваними рушниками в руках та з хлібом і сіллю, щоб виконати привітальний танець, многотисячна публіка зустріла їх незвичайно тепло. Вже це було запорукою великого успіху дорогих нам гостей з Філядельфії. Бо кожний дальший, виконаний „Волошками" танець, будь то аркан, будь то коломийка чи закарпатський танець причинявся до постепенного зростання ентузіязму публіки. А коли наші молоді танцюристи на закінчення своєї програми продемонстрували завжди популярний гопак, вдячні глядачі піднялись з місць і нагородили їх овацією.

Чудові народні одяги гарно усміхнені обличчя симпатичних танцюристів та вправно виконані танці не могли не витворити у публіки щирої симпатії для „Волошок". Їх гнучкі рухи й добре опанування ритміки вказували на солідний балетний тренінг, як також і те, що для осягнення такого мистецького рівня п-і Зоя Ґраур-Корсунь та всі її танцюристи мусіли вкласти безконечні години праці. Та не надармо. Бо якраз цією працею „Волошки" здобули собі заслужено одне з перших місць серед усіх мистецьких одиниць української еміґраційної спільноти. Вони є знаменитим амбасадором нашої культури серед чужинецького світа. Зокрема в менших місцевостях українського поселення, там, де перед трьома-чотирма десятиліттями кипіло українське життя, щоб у повоєнні роки майже зовсім завмерти, виступ „Волошок" має своє окреме значення. Він може привести до зміни збайдужілої настанови здесяткованої масовим виїздом молодих людей місцевої української громади, яка затратила віру в можливість плекання своєї культури своїми власними силами. Як приємно було бачити після виступу наших танцюристів щасливо усміхнені обличчя колишніх активістів культурної праці в місцевій громаді та їхню гордість з того, що вони українців. Чи гостина „Волошок" приведе в майбутньому до хоч частинного відродження культурної діяльности в басейні твердого вугілля? Ми дуже хочемо в це вірити. А покищо Об'єднаний Комітет Українців в Люзерн Кавнті є дуже вдячний п-і Зої Ґраур-Корсунь та всім її симпатичним танцюристам за духовий пир, що його вони влаштували українській громаді Вілкс-Беррі й околиць своїм незабутнім виступом.

д-р Осип Кравченюк

Станиця Братства УСС в Ню Йорку

зі смутком повідомляє,
що в середу, 27-го вересня 1978 року,
ненадійно, відійшов у Вічність

св. п.

ПЕТРО ПОСТОЛЮК

б. хорунжий Українських Січових Стрільців, активний учасник Визвольних Змагань, директор і керівник В-ва „Червона Калина" у Львові і Ню Йорку, визначний громадський діяч.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Опечаленим Доньці, Зятеві, Внукам і всій Родині складаємо щирі співчуття.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ, БАБУНІ, ПРАБАБУНІ І СЕСТРИ

бл. п.

МАРІЇ ВІРЩУК

з дому СОЛЬМАН

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в церкві св. Йосифа в Чікаго, Ілл., у вівторок, 3-го жовтня 1978 р., о год. 8-ій ранку;

в церкві св. Йосафата у Трентоні, Н. Дж., в середу, 4-го жовтня 1978 р., о год. 8-ій ранку.

Просимо згадати Покійну в цей день у своїх молитвах.

Муж — МИХАЙЛО
Сини — ВОЛОДИМИР і РОМАН
з родинами

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує О. Твардовський

ПОСВЯЧЕННЯ ПЛОЩІ УСО „ТРИЗУБ" ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

Згідно з комунікатом Українського Спортового Осередку „Тризуб" у Філядельфії, дня 8-го жовтня ц.р., о год. 2-ій по полудні, відбудеться врочисте посвячення площі де буде улаштований Спортово - Культурний Центр. Управа УСО „Тризуб" запросила представників численних організацій, які разом з членами і симпатиками „Тризуба" візьмуть участь в цих урочистостях. Згідно з плянами УСО „Тризуб" на цій посілості будуть збудовані: дві площі копаного м'яча, тенісові корти, корт для відбиванки і кошиківки, басейн і клюбовий дім. В лісовій частині посілости буде улаштована площа для пікніків. Кошти згаданих будов передбачені в сумі ок. 300,000 дол. Кошт цієї 32-акрової посілости виносить 180,000 дол.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

БОГДАН МАКУЦ ЗІ ЛЬВОВА І НАТАЛКА КАРАМУШКА З ХАРКОВА ЧЕМПІОНАМИ ЕВРОПИ В ГІМНАСТИЦІ

В половині вересня ц.р., в італійському місті Міляно, відбувся юнацький турнір гімнастики, в якому двоє українців, Богдан Макуц і Наталка Карамушка, виступаючи в юнацькій збірній СССР, здобули звання чемпіонів Европи. Богдан, учень тренера Євгена Пайстри, осягнув оцінку — 56.65 за вправи на перекладині, в опорних стрибках, на кільцях, брусах і у вільних вправах. В січні ц.р., Макуц здобув звання чемпіона в турнірі совєтської армії серед дорослих, а пізніше чашу юнаків СССР. Наталка, учениця тренера В. Шумовського, здобула звання чемпіонки Европи на двох приладах і віцечемпіонки Европи в багатоборстві. Подібні успіхи Наталка вже здобула цього року в міжнародних турнірах у Варні, Румунія і на Кубі.

КОПАНИЙ М'ЯЧ „ДИНАМО" КИЇВ — „ГАКА" ВАЛКЕАКОСКЕН, ФІНЛЯНДІЯ 1:0

Цією перемогою, дня 13-го вересня ц.р., у Фінляндії, українські футболісти розпочали цьогорічний турнір турнір за чашу чемпіонів Европи. В цих змаганнях киівляни мали значну перевагу, в результаті якої цьогорічний деб'ютант „Динана" Болтача, здобув переможнього голя.

„ШАХТАР" ДОНЕЦЬК — БАРСЕЛЬОНА, ЕСПАНІЯ — 0:3

Невдало започаткувала свої змагання чашу покалістів Европи українська дружина з Донецька. В зустрічі в Барсельоні, при участі 45,000 глядачів, цей український клюб зазнав високої поразки вислідом 3:0. Барсельонці, маючи в своєму складі 6-х змагунів збірних, що брали участь в світовому чемпіонаті (Міґуель, Ольмо, Асенсі, і Рексаль — збірна Еспанії, Нескенс — збірна Голляндії і Кранкль — збірна Австрії) мали ініціятиву в грі, завдяки якій Кранкль (2) і Санчес здобули переможні ворота.

ВИСЛІДИ УКРАЇНСЬКИХ ДРУЖИН В 23-й РУНДІ ГОР ВИЩОЇ ЛІҐИ СССР

„ДИНАМО", Київ — ЦСКА (Армія), 1:0. Переможного ґоля здобув Онищенко.

„ЧОРНОМОРЕЦЬ", Одеса — „НЕФТЧІ", Баку, 1:0. Єдиного ґоля для „Чорноморця" здобув Дорошенко.

„ШАХТАР", Донецьк — „ДИНАМО", Москва, 1:1. Ґоля для „Шахтаря" стрілив Рудаков.

„ЗОРЯ", Ворошиловград — „ДНІПРО", Дніпропетровськ, 2:2. Ґолі для „Зорі" здобули: Кузнецов і Іванов, для „Дніпра" Колесников і Матвієнко.

Після 23-і рунди змагань в першій п'ятці показника табелі гор вмістилися такі клюби:

	точ	точ.
1. „Динамо", Тбілісі, Грузія	23	34
2. „Шахтар", Донецьк, Україна	23	30
3. „Чорноморець", Одеса, Україна	23	29
4. „Динамо", Київ, Україна	23	27
5. „Динамо", Москва, Росія	23	27

ГАКІВКА

Вже розпочалися гри Вищої Ліґи СССР, в якій цього сезону знову виступає єдиний український клюб „Сокіл" Київ. Після поразки в своєму дебюті, „Сокіл" здобув несподівано високу перемогу на виїзді в Ризі, з місцевим гаківковим клюбом (10 вересня) 6:1. По два ґолі для „Сокола" здобули: Дьомин, Нелюбин, Давидов і одного Абалмасов. В складі „Сокола" виступає ряд імпортованих гаківкарів з сибірських і інших клюбів. З українських, найвидатнішими змагунами є: Мосієнко, Сибірко, Давиденко і Данько.

В чергових змаганнях на виїзді в Челябинську, „Сокіл" зайняв поразки з місцевим „Трактором" 4:6.

УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — С. К. ҐОЯ — 2:1 (1:1)

Після високої поразки 6:1, що її зазнали наші футболісти в перших ліґових змаганнях, дня 17-го вересня з польським клюбом „Віслa", в черговій зустрічі на виїзді в Норд Плейнфілд, дня 24-го вересня, „Ч. Січ" виборола перемогу 2:1.

В цих змаганнях успішно деб'ютували: новий воротар Франко Бриді і новий менаджер-тренер дружини — Михайло Паливода, який після кілька-річної перерви активізувався знову в ланці копаного м'яча „Ч. Січ".

Не зважаючи на переможний вислід в грі під оглядом технічним і краще зіграними були господарі, які в більшості часу володіли ініціятивою і майже усі свої швидкі акції закінчували сильними стрілами в напрямі воріт „Ч.Січі".

Треба відмітити кол. воротар „Ч.Січі", який на протязі кількох років виступав в професійних клюбах, Франко Бриді, показався на висоті своїх завдань і у великій мірі причинився до тієї перемоги. Ведення 1:0 для „Ч.Січі" здобув Ганич в 21-й хвилині з гарного вільного стрілу з якого м'яч ефектовно влетів у високий лівий кут воріт Ґої. Близько перед перервою господарі вміло використали помилки оборонців гостей, вирівняли вислід 1:1.

Швидко після перерви в 49-й хвилині меткий юнак Іван Калинович виконав свій сольовий рейд здобутком наріжного копу з якого з подачі Ганича оборонець Ґої вмістив м'яч у власні ворота. Не зважаючи на великі зусилля і завзятість еспанців, цей вислід не змінився до закінчення зустрічі. Хоч це вже були другі змагання сезону то „Ч.Січ" виступила ще без кількох ключевих змагунів: Миргорода, який вневдовзі повернеться з Мехіко, Поповича, Панькова і кількох інших, що мають значно підсилити склад дружини. Енерґійний провідник Михайло Паливода, разом із своїм штабом співпрацівників А. Ґбуром, І. Калиновичем і Л. Рудзінським, пробуватиме відновити ті часи коли очолювана ним дружина „Ч.Січі" домінувала кілька років в Першій і „Мейджор" дивізіях Шейфер Ліґи. В звітових змаганнях „Ч.Січі" виступила в слідуючому складі: Бриді, Ю. Бакун, Мельник, Парк, Р. Букачевський, Даніґин, Касіяненко, М. Букачевський, Ганич, П. Фурман, Маік, Калинович, М. Паливода — менаджер-тренер.

(от)

ПРАЦЯ ПРО ГРЕЦЬКУ...

(Закінчення зі стор. 2)

Св. п. проф. д-р Михайло Соневицький

даний на 26-ох сторінках „Показник імен" влегшує користування книгою.

Проф. М. Соневицький, у відповідних місцях при окремих славних творах грецької літератури, зазначував які модерні письменники — українські, німецькі, французькі і інші — користувалися тематикою, що її опрацьовували грецькі автори в таких трагедіях, як „Ористея", „Прометей закутий", „Антігона", „Цар Едіп", „Електра" та інші. Автор обговорюючи твори грецької літератури подає їхній зміст, прикрашуючи їх довшими цитатами в перекладах Миколи Аркаса, Петра Ніщинського, Степана Руданського, Михайла Соневицького, Бориса Тена (Хомичевського) та Івана Франка.

Історія грецької літератури проф. д-ра М. Соневицького — це немов широка енциклопедія для тих освічених читачів, що не можуть дозволити собі, щоб не знати найстаршої літератури, що стала матір'ю всіх модерних літератур в Европі. Можна її пізнати з праці проф. Соневицького, яку читається з приємністю, бо автор не писав її лише для науковців, але також для освічених людей, що цікавляться культурою свого народу, та її зв'язками з культурами інших народів.

Другий том приготовила до друку дружина автора, п-і Ольга, яка пробила коректи і спорядила „Показник імен".

РУБІКОН ВОЛОДИМИРА...

(Закінчення зі стор. 2)

ких королів, ба навіть були папи й антипапи в той самий час. Візантія блистіла тоді силою і величчю і до неї звернувся Володимир. Та не з проханням. З доманганням. Він блиснув гострим мечем перед очима візантійського цісаря, Василя ІІ-го, здобув грецьке тоді місто Корсунь в Криму і погрозив, що візьме й Царгород, якщо цісар не пристане на його умови. Цими умовами було: християнство для України і сестра цісаря, Анна, за дружину для Володимира. Про силу тодішньої України нехай посвідчить факт, що хоча Візантія гляділа на Україну, як некультурну варварію, що було теж причиною сильного спротиву Анни йти заміж за варварського володаря, Володимирів меч говорив дуже виразною мовою. Анна приїхала до нього разом із єпископами та священиками і символічне хрищення київського люду відбулося влітку, 988 року в освячених водах Дніпра, а християнство поширено на Україну протягом кількох наступних років.

Про значення цього факту для життя українського народу не треба й говорити. Почерез всі пізніші лихоліття віра витримала наш нарід при житті, а підкреслити треба, що, на жаль, ніякий нарід у світі не має такої трагічної історії, як наш. Не тільки, що Україна впала в обороні Европи під ударами монгольських орд, але пізніше дісталась під вплив Польщі, яка відіграла ганебну ролю в нашій історії, а ще пізніше під вплив Москви-Росії, яка поставила собі за ціль знищити нас дощенту.

В атмосфері фронтальної боротьби цілого нашого народу проти російської окупації та всіх її наслідків, українці в цілому світі готуються святкувати тисячоліття свого хрищення — епохального рішення свого володаря Володимира Великого і побажати тільки треба, щоб ці святкування проходили величаво, в загальній гармонії, силами всього нашого народу, без огляду на віроісповідні чи інші різниці думок і поглядів.

Добрі діла не забуваються

(У 6-ту річницю смерти сл. п. о. С. Хабурського)

Мабуть немає людини, яка не мріяла б відвідати чужі краї, щоб познайомитись з життям інших народів, подивитися на пам'ятки їхньої культури, помилуватися природою та мистецькими шедеврами, нев'янучої слави.

І як радісно б'ється серце, які рвучко-нетерпеливі рухи, коли складаються речі для подорожі, на деякий час, у незнані ще світи! Так, чужина вабить, але тільки тоді, коли знаєш, що після мандрівки, знову ходитимеш по рідній землі — найкращій, наймилішій, — по землі твого дитинства.

Сл. п. о. Степан Хабурський

Але яким тяжким горем приголомшує вістка про те, що мусиш, і то можливо, назавжди, покинути свою Батьківщину. Розлука з рідною землею, яка кожною стеблиною проросла в твоїй душі і жадної, без пекучого болю, не можна звідти вирвати — хилить людину додолу...

Немає слів, щоб описати всі переживання в ту мить, коли гнаний злою долею, мусиш їхати в світ-заочі. В оповіданні, надзвичайно спостережливого, тонкого психолога, талановитого письменника, Василя Стефаника: „Камінний хрест" Іван, перед від'їздом до Канади, прощаючись з односельчанами, б'ється в груди і промовляє: „Люди, такий туск, такий туск, що не памнєстаю, що си зо мнов робит".

Такого туску-смутку та жалю, зазнали всі ті, хто під час Другої світової війни, був насильно розлучений з батьківщиною. Українців вивозили-гнали на всі боки, і скрізь чекав їх жах... Згадується... Ходиш, якимись, ніби не своїми ногами по мешканню і тупим поглядом дивишся на безладно розкидані речі. Треба пакуватись, але що брати, а що залишити? — вирішити не можна, бо все навкруг тебе таке звичне, дороге... Запихаєш у валізи те, що попадає під руки, щоб у результаті, розгубити все це у воєнній хуртовині.

Возили, гнали, перевозили аж доти, доки група артистів, серед яких були і ми, опинилась у Франції. Там почули про радісну вістку про те, що кошмар війни закінчився.

Після багатьох митарств опинились ми в Парижі — культурному центрі Европи. Париж — ще так недавно недосяжна мрія, і ось, завдяки примхливій долі, блукаєш донесхочу вулицями цього красеня-міста, в пошуках притулку та роботи...

Багато наших людей опинилося в подібній ситуації. Великою розрадою, в той час були зустрічі в українських церквах. Незабутні Богослуження! Незабутні отці духовні! Треба сказати, що в Парижі в ті роки, всі українські священики, обох віровизнань, — були чуйними і уважливими, не одному бідоласі-скитальцеві вони втерли сльозу, і чим могли, тим і допомагали.

Усією душею горнулися тоді один до одного і тим утихомирювали безмежну тугу. А час робив своє. Поступово влаштовували особисті справи, нові еміґранти вливалися в громадське життя, намагаючись бути корисними.

Ми особисто, розшукували професійних артистів та здібних аматорів, і невдовзі почали влаштовувати театральні вистави. Була це не легка справа — ні костюмів, ні декорацій, ні відповідних п'єс. І тут прийшов з допомогою, незабутній сл. п. о. Степан Хабурський, який почав енерґійно розшукувати для нашого Театрального Ансамблю, цікаві п'єси, підтримувати на дусі всіх членів Ансамблю та постійно цікавитися їхньої працею.

І сьогодні згадуємо з вдячністю сл. п. о. Хабурського, Отця, якого любили всі, без винятку. Артисти, які не зносили, щоб хтось сторонній був на пробах, — завжди радісно вітали о. Хабурського навіть на перших пробах, коли все ще „розлазиться на всі боки", тобто в період перших пошуків. Ми знали, що прийшов до нас щирий приятель, любитель мистецтва.

Сл. п. о. Степан Хабурський, священик-проповідник, завжди вмів заспокоїти, порадити. Скромний, лагідні очі повсякчас світилися ласкою. Молодий і старший, міг розказати йому про свої турботи і жалі, і кожний відчував доброзичливе до себе відношення, і мабуть тому, після розмови з Отцем, почував себе певнішим, і не так було вже тяжко на душі.

Такі священики, яким був сл. п. о. Степан Хабурський, є справжнім скарбом для спільноти. Добра пам'ять про нього залишиться у кожного, хто його знав.

Євгенія Чайка

У Філядельфії відбудеться посвячення Обителі Філії УКУ

Філядельфія (О. Л-ий). — Тут, в суботу, 14-го жовтня ц. р. о год. 3-ій по полудні відбудеться торжественне посвячення й благословення будинку-Обителі філядельфійської філії Українського Католицького Університету ім. св. Климентів, що міститься при 7911 Вайтвуд Ровд в Елкінс Парк, Філядельфія.

Управа Товариства „Св. Софія", яка є власником будинку філії УКУ та дирекція філії УКУ, як також Діловий комітет громадян для підготови цього свята, що його очолив відомий філядельфійський громадський діяч, голова філядельфійської Окружної Ради Відділів СУК „Провидіння" д-р Микола Ценко, запросили до участи в цій історичній події культурного й наукового життя у Філядельфії — Акті Торжественного Благословення філії Українського Католицького Університету у Філядельфії Філядельфійського Митрополита Преосв. Владику Йосифа Шмондюка та всіх Владик і місцевих священиків. Прибудуть і візьмуть участь у цьому святі також духовні отці з Риму, представники Їх Блаженства Патріярха Йосифа.

Благодарний Молебень пічнеться о 3-ій год. по пол в суботу, 14-го жовтня у каплиці Обителі (а на випадок доброї погоди на площі перед будинком). Слідуватиме Благословення будинку — обителі, а після того учасники свята оглянуть дім.

Увечері того ж дня, в 6-ій год. відбудеться Спільна Трапеза в залі школи св. Василія Великого при 1825 Вест Ліндлей вул. у Філядельфії, У програмі Трапези запляновано відчитання Основуючої Грамоти Блаженнішого Патріярха Йосифа з дати 7-го квітня (25-го березня) 1977 р., якої Патріярх Йосиф основував філядельфійську філію Українського Католицького Університету ім. св. Климента Папи в Римі, а далі привітальне слово Їх Блаженства Патріярха Йосифа, промова його представника з Риму, короткі привіти церковно-релігійних та громадських установ й організацій та коротка мистецька програма. У запляновaних програмках свята у мистецькому оформленні буде також коротко з'ясована історія Українського Католицького Університету в Римі та його філій у Філядельфії й інших містах.

Діловий комітет цього свята запрошує громадянство Філядельфії та околиць взяти численну участь у цій історичній події у житті Філядельфії. Квитки вступу на Трапезу (у висоті 20 дол.) можна набувати у членів Ділового комітету, крамницях або у філії УКУ при: 7911 Whitewood Rd., Elkins Park. — Philadelphia Pa.,19117. Tel. (215)635-1555. Чеки виставляти на зачартероване Т-во „Св. Софія": „St. Sophia" — Religious Assn. of Ukrainian Catholics, Inc..

На другий день, у неділю, 15-го жовтня, після Служби Божої, відбудуться в 10-ій год. ранку в приміщеннях філії УКУ ширші наради мирян в справі Патріяршого Фонду.

Як згадано, Філядельфійську Філію Українського Католицького Університету ім. св. Климента Папи в Римі оснував Голова й Первоєрарх Української Помісної Церкви Блаженніший Патріярх Йосиф (Він також є Головою Т-ва „Св. Софія" в Римі і цілому вільному світі) своєю Грамотою з дати 7-го квітня-25-го березня 1977 р. Набутий зразу ж на весні 1977 р. будинок Філії УКУ у Філядельфії, який є власністю Т-ва „Св. Софії", знаходиться в дуже гарній і добрій околиці у Філядельфії. В ньому є каплиця і просторі кімнати на наукові виклади й семінари, бібліотеку, гостинні кімнати тощо. Обов'язки духовника й адміністратора Філії сповняє молодий священик, що закінчив теологічні студії в Римі, о. Тарас Лончина, недавній ще активний пластун-гетьманський Скоб. Науковим директором Філії є д-р Леонід Рудницький, професор Ля-Саль коледжу.

Філія УКУ у Філядельфії почала наукову працю першим осінним семестром у 1977 р. — курсом на тему „Символіка і значення українського обряду" із викладами та під керівництвом проф. д-ра Григора Лужницького при співучасти інших науковців. Другий курс — весняний у 1978 р. був на тему „Християнська народна творчість Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького" почався 19-го вересня ц. р. інавгураційним викладом гостя з Риму, Архимандрита Отців Студитів у Римі о. проф. д-ра Любомира Гузара. Окрім курсів відбуваються рівночасно також семінари на різну українську тематику із викладами й доповідями українських науковців, як теж запрошених професорів американських університетів чи наукових діячів з інших країн, так світських, як і духовних, так українців, як і чужинців.

Цей великий вклад у культурне та наукове життя Філядельфії заслуговує на повну та всесторонню підтримку громадянства.

СПОГАД ПРО ПІДЛЯШШЯ

(Закінчення зі стор. 2)

Поет Олесь Бабій у вірші „Підляшшя", „Овид" ч. 3 197 пише:

Цілі віки, століття безнастанно
Сусід від нас загарбував злхланно
І завдавав сто мук, сто лютих ран,
Грабуючи ще й душі піляшан.
І дальше:
Країна ця була все й буде наша!
Не заберуть її ворожі сили,
бо серед цих лісів, ланів, озер
народу дух живе ще не вмер!

Вірш „Підляшшя" написав О. Бабій в серпні 1940 р. Тоді він був шкільним інспектором для українських шкіл в повіті Біла Підляська.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

МИКОЛА КОСТИНЮК, член УНС Відд. 367 в Рочестер, Н. И., помер 16 липня 1978 р. на 84 році життя. Нар. 1 вересня 1893 р. в Снятині, Зах Україна: Членом УНС став у січні 1951 р. Залишив у смутку сина Григорія, 2-ох братів і 2 сестри. Похорон вібувся 16 липня 1978 р. на цвинтарі Голі Сепульчер в Рочестер, Н. И.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Попович, секр.

МИКОЛА БЕРКІН, член УНС Відд. 219 в Нюарку, Н. Дж., помер 10 серпня 1978 р. на 82 році життя. Нар. 14 грудня 1895 о. в Україні; членом УНС став 31 жовтня 1936 р. Залишив у смутку дружину Юстину, дві дочки: Анну і Ольгу та сина Томаса. Похорон відбувся 13 серпня 1978 на цвинтарі Крест Гейвен Меморіял Парк в Кліфтоні, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Мері Т. Юров, секр.

ІВАН ПЕЛЕШЕНКО, член УНС Відд. 107 в Геммонд, Індіяна, помер 2 серпня 1978 р. на 51 році життя. Нар. 1927 р. в Оґільці, Харківщина. Членом УНС став у 1950 р. Залишив у смутку дружину Марію, дітей: Володимира, Анну, батька Захарія та сестру і брата в Україні. Похорон відбувся 5 серпня 1978 р. на цвинтарі Елмвуд в Геммонд, Індіяна.

Вічна Йому Пам'ять!
Василь Ванджула, секр.

ПЕТРО СТАСИНА, член УНСоюзу Відд. 432 Т-ва ім. Т. Шевченка в Торонті, Онт., Канада, помер 7-го листопада 1977 р. на 74-му р. ж. Нар. в Жидачеві, Україна. Став членом УНС в 1957 р. Залишив у смутку дружину Евгенію, дочку Ярославу з чоловіком, синів — Петра і Івана з дружинами та 7 внуків. Похорон відбувся 10 листопада 1977 р. на цвинтарі Йорк в Торонті.

Вічна Йому Пам'ять!
Б. Зорич, секр.

КОНҐРЕСОВІ ВІСТІ

орган Українського Конґресового Комітету Америки

Ч. 31 ВЕРЕСЕНЬ 1978

Передова

III СКВУ — чи тільки маніфестація?

Загально існує переконання, що головним завданням кожного Світового Конгресу Вільних Українців є заманіфестувати одностайність всього вільного — у діяспорі розсіяного — українського суспільства, що воно при всіх своїх внутрішних суперечках — одностайне у змаганні до відзискання втраченої державницької волі України. СКВУ - мовляв - це має бути маніфестація єдности всього українського суспільства, яке з'їхалося, щоби нараджуватися в одній залі - без уваги на те, що ті учасники поділені на різні партії, групи, „середовища" і табори, що - на превеликий жаль - одні з одними не тільки суперничать, але й ворогують. Зокрема, чуємо, це могутня маніфестація українців різних віровизнань, бо Владики Української Католицької та Православної Церков, як теж провідники Євангельської Церкви сідають за спільний стіл.

Все це правда, але було б великою помилкою, коли б зводити ціль і завдання СКВУ тільки до маніфестації. Поперше, як це бувало і за двох попередніх СКВУ, з їхньої нагоди відбувалися - і тепер будуть відбуватися з'їзди та наради різних установ і організацій із різних ділянок активного українського вільного життя. Науковий, кооперативний, жіночий, журналістичний, молодіжний, комбатантський і інші організовані світи вільних українців використають нагоду для своїх нарад, які матимуть сутній, діловий, а не тільки маніфестаційний характер. Подруге, сам СКВУ повинен перевірити свій статут і краще достосувати його до змінених життьових обставин. Годі надалі обмежувати - я це діється за існуючим статутом - учасників СКВУ до центральних і крайових центральних організацій. У теперішньому статуті нічого не кажеться про право участи у СКВУ делегатів чи бодай гостей від Відділів УККА і КУК-у чи Відділів братських Союзів - себто від зорганізованих широких кіл суспільства. Такий характер статуту СКВУ можна пояснити первісною концепцією, що Секретаріят СКВУ має бути верховною надбудовою над усіми центральними крайовими організаціями, щось у роді над-уряду всього вільного суспільства. Досвід із Секретаріятами, що були еманацією двох попередніх СКВУ, доказав, що така концепція - хоч, може, у теорії вірна, у практиці нереальна і невикональна. Життьова практика доказала, що Секретаріят СКВУ повинен діяти безпосередньо, а не через ніби підлеглі йому крайові централі, і то повинен діяти так, щоби його фірма надавала найкращого авторитету даній дії. Наприклад: зорганізування радіопередач в Україну від Секретаріяту СКВУ втішалось би в Україні напевно великим розголосом і піднесло б престиж всього українського вільного суспільства. Це саме стосується переведення кількакратно обіцюваного й заповіджуваного, але дотепер не переведеного перепису вільних українців у всіх країнах їхнього поселення. Це саме стосується таких видань, що їх у теорії повинні би зреалізувати наші наукові установи, але у практиці цього дотепер не виконали і ледве чи виконають: наприклад, видання однотомової англомовної історії України, доведеної до найновішого часу, себто з періодом визвольної війни-революції та періодом сталінського терору, великого голоду й народження руху спротиву в Україні.

Отож однаково зміна статуту по лінії демократизації Світових Конґресів Вільних Українців, як теж постанови, які зобов'язували би найближчий Секретаріят до деяких конкретних, реальних дій — це завдання, які виходять поза рамки самої тільки патріотичної маніфестації. Однаково Підготовчий Комітет СКВУ, як його Організаційна й інші Комісії повинні би взяти на увагу висловлені тут суґестії — зроблені виключно під кутом якнайбільшого успіху III СКВУ, що його всі ми собі бажаємо.

Громадська нарада про СКВУ III у Ню Йорку

В суботу 16 вересня ц.р. о год. 3 по пол. відбулася у великій залі Українського Народного Дому в Ню Йорку Громадська нарада, скликана Комітетом Об'єднаних українських організацій Великого Ню Йорку, Відділом УККА. Нарадою проводив голова того Комітету, інж. Є Івашків, секретарював п. Юзенів, за почесним столом засіли парох церкви св. Юра о. д-р В. Ґавліч, ЧСВВ, — директор Централі УККА мґр І. Базарко й попередній голова Комітету Об'єднаних організацій адв. Р. Гуглевич. Головним доповідачем про підготову до III СКВУ був мґр І. Базарко.

Нарада стосувалася головно тих справ, які залежні від організаторів з Ню Йорку: 1) церемонійне відкриття СКВУ, 2) бенкет, 3) концерт і 4) публічна політична демонстрація. Справу бенкету деферував п. Іван Винник, висловивши погляд оптимістів, що на бенкеті повинно бути 2,000 осіб. Всі три доповідачі апелювали до якнайчисленнішої участи в самому СКВУ, на його концерті, в бенкеті і демонстрації. Голоси приявних на залі заторкнули насправді тільки три конкретні справи: 1) щоби спільна Богослужба відбулася не в соборі св. Патріка, а в церкві св. Юра, 2) щоби приділити більшу ролю молоді на СКВУ і 3) щоби додати до доповідей ще проблему образотворчого мистецтва. До ділових завваг промовців із залі треба зарахувати висловлений сумнів, чи в неділю 25-го листопада вдасться гладко і складно перевести заплановану велику чергу справ: Богослужбу, схвалення резолюцій, вибір складу нового Секретаріяту і публічну демонстрацію. Висловлено думку, щоби вибір нового Секретаріяту перевести вже в суботу, щоби не повторилася подібна історія, як на 2-му СКВУ в Торонто. В справі маніфестації відбулася в суботу 16 вересня окрема нарада з участю також кругло 70 осіб. На всі запити відповідав дир. І. Базарко. Приявних було кругло 70 осіб.

Найважливіше на черзі

Кожна окрема людина, кожна родина, кожне суспільство, кожна держава встановляє собі плян праці за чергою найважливіших потреб. Коли мова про сучасну ситуацію в Україні, то всі ми здаємо собі справу, що Україна переживає один із найстрахітливіших періодів у своїй тисячелітній історії. Бо йдеться там не тільки про режим терору і про рафіновану русифікацію, про цинічне забріхання про існування „суверенної" УССР з „правом виступлення" з Совєтського Союзу, але йдеться просто про намагання перетворити українську націю в аморфну масу безхребетних малоросів, яким „всьо равно", якою мовою говорити та якій владі покорятися, щоби могти тільки сяк-так вигідно жити і не голодувати. У цій страхітливій дійсності народився рух спротиву: він став ще одним доказом на правильність найпершого закону соціології, що кожна акція спричинює реакцію. Рух спротиву в Україні став для нас чудом — хто з-посеред найбільших оптимістів міг ще 20 років тому сподіватися, що виринуть Морози, Дзюби, Караванські, Світличні, Лук'яненко і десятки та сотні інших відважних світлих мужів і жінок, які матимуть відвагу протиставитися режимові, наставленому на переведення в Україні національного геносиду?!

Інують у вільному українському суспільстві різні думки на тему ширини і глибини руху спротиву в Україні. Найавторитетнішими у цьому є ті недавні ще совєтські громадяни, які різними способами опинилися на Заході: одні з них, що переїхали почерез Ізраїль до ЗСА чи Західньої Европи, другі „видворені", або й такі, які чудом врятувалися, втекли відтіль чи залишилися на Заході, прибувши сюди на відвідини, лікування, чи шляхом виміни науковців. І ось всі вони — різної національности й різних світоглядів — як Плющ, д-р Штерн, генерал Петро Григоренко, Альмарик чи група росіян із Солженіциним у проводі — заєдно й одноголосно твердять, що совєтська влада провалиться. Комунізм, як державна система, що зцентралізувала продукцію і розподіл, давно збанкротував, коли за 60 років існування СССР мусить щороку купувати велетенські запаси збіжжя у капіталістичних країнах, щоби рятувати своє населення від голоду. Сьогодні вже не тільки Солженіцин твердить, що влада большевиків давно заламалась би, як би не підтримував її Захід своєю торгівлею і постачанням всього того, що скріплює совєтську мілітарну потугу. Не треба теж уже заяв усіх отих недавніх совєтських громадян, щоби знати, що провал большевицької влади прийде з-середини — може під поштовхом з-зовні, але напевно в наслідок щораз більшого, посилення і кріпшання руху спротиву, якого не вдасться здавити і знівелювати ніякими репресіями просто тому, що — кожна акція спричинює реакцію.

Логічно — нашим найпершим завданням є давати всіляку підтримку українському рухові спротиву. Самі тамошні найвідважніші одиниці — і ті, які продісталися на Захід і ті, що терплять у кацетах — одностайно кажуть: кричіть, підтримуйте наші ідеї, поширюйте вістки про нас, підтримуйте у широкому світі славу про рух спротиву в Україні! Очевидно, тамошні борці за свої, національні і людські права, покликуються на совєтську конституцію — ми, вільні українці, не визнаємо тієї конституції, — ми вимагаємо не тільки людських прав, але й державницької свободи для України. Але ми не тавруємо наших земляків за способи, якими вони боряться — бо вони, а не ми, авторитетні у виборі шляхів своєї боротьби. Мусимо тільки освідомити собі: найпершою найважливішою справою, яка стоїть на списку завдань української вільної громади, є — давати всяку можливу підтримку рухові спротиву в Україні!

ЗАЯВА Генерала Петра Григоренка на пресконференції, Бонн, 5.5 1978 р.

„Мені переказали, що німецька газета „Більд" в одній з кореспонденцій назвала мене російським генералом, який змагається за визволення Росії. Це примушує мене зробити таку заяву:

1. Я ніколи не був російським генералом. Я був совєтським генералом.

2. За національністю я українець. Як всякий патріот я гаряче люблю свою батьківщину — Україну — і свій нарід — український і вважаю себе зобов'язаним віддавати свої сили, поперш за все, йому — моєму народові.

3. Проходячи службу в совєтській армії і живучи (довгі роки) в Москві, я зріднився зі всіма підсовєтськими народами, полюбив їх і разом з кращими синами цих народів приймав участь в боротьбі за права людини в СРСР і разом з ними терпів жорстокі репресії. І я не можу зрадити моїх друзів.

Ген. Петро Григоренко

Віддаючи сили і життя моєму народові я одночасно буду боротися за свободу і національний суверенітет всіх інших народів СРСР".

Дякую за увагу

„Вісті УЗО"

Появилося друге число „Вістей У З О" — Українських Злучених Організацій Клівленду, Відділу УККА. Це - Золотий Ювілей УЗО, бо вони були засновані у 1928 році. На 2-ій сторінці - світлина Якова Волянського - організатора і першого голови УЗО. Це число „Вістей УЗО" видано коштом підприємства комп'юторської обслуги, власником якої є п. Василь Ліщинецький. Число „Вістей УЗО" ч.2 має 10 сторінок друку.

ЗВЕРНЕННЯ УККА

У СПРАВІ ФОНДУ СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Зближаються дні 3-го Світового Конґресу Вільних Українців, що відбудеться в днях 23-26-го листопада 1978 р. в Ню Йорку. Це накладає на нас поважні обов'язки, бо ж від наших старань та від нашої гостинности, у великій мірі залежатиме, в якій атмосфері буде відбуватися Конґрес, його наради, конференції та зустрічі. Бажанням кожного з нас є, щоб 3-ій Світовий Конґрес Вільних Українців пройшов з повним успіхом.

1-ий Конґрес, що відбувся в тижні від 12-19-го листопада 1967 р. в Ню Йорку, мав подивугідну підтримку всієї української спільноти у вільному світі. Цей Конґрес перейшов до української історії як надзвичайно успішний, бо його ціхував дух єдности і солідарности. На цей Конґрес наша громада виявила велику жертвенність, бо до жовтня 1967 р. вплатила дол. 51,746.41. Це було більше ніж плянована максимальна сума дол. 50,000.00.

Всі ми повинні дружньо співпрацювати, щоб 3-ій Конґрес був найкращим відзначенням шестидесятиріччя Великої Української Національної Революції, що принесла нам Українську Самостійну Соборну Державу.

Звертаємося до Вас з гарячим закликом: ДОПОМОЖІТЬ НАМ ВИКОНАТИ ЦЮ ІСТОРИЧНУ МІСІЮ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ! ДОПОМОЖІТЬ ПІДГОТОВЧОМУ КОМІТЕТОВІ СКВУ ВИВ'ЯЗАТИСЯ ЯКНАЙКРАЩЕ ІЗ СВОЇХ ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ДЛЯ ДОБРА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ!

Збіркою цих фондів займається в ЗСА УККА — Фінансова Комісія СКВУ. Згідно із постановою Підготовчого Комітету, ми маємо зібрати суму 50 тисяч долярів, найпізніше до 30-го жовтня 1978 р.

Прохаємо всіх, кому дорога справа успішного переведення 3-го СКВУ, надсилати свої пожертви із зазначенням — на ФОНД СКВУ — на адресу: Ukrainian Congress Committee of America, Inc., 203 Second Avenue, New York, N.Y. 10003.

СКВУ є ділом українців цілого світу і тому всі спільно мусимо причинитись до його успіху.

Ми повинні заманіфестувати єдність української спільноти у вільному світі та її солідарність з нескореною Україною — землею наших батьків.

Хто ж допоможе в переведенні цього діла, як не Ви своєю пожертвою.

Пожертви можна відтягати на звідомленнях Федерального Податку — Internal Revenue Service — T:EP:EO:R:4-EBL.

ЗА ЕКЗЕКУТИВУ УККА:

Лев Добрянський — президент
Іван Олексин — екз. заст. президента
Іван Базарко, — адм. директор УККА
Ігнат Білинський — секретар
Едвард Попіль — секретар
Уляна Дячук — касир

ЗА ФІНАНСОВУ КОМІСІЮ СКВУ

Богдан Гнатюк — голова
Іван Скочиляс — секретар

ЗАКЛИК

ІЄРАРХІЇ УКЦЕРКВИ В ЗСА В СПРАВІ ЗБІРКИ НА СКВУ

Слава Ісусу Христу!

До
Високопреподобних і Всечесних Отців і Вірних філядельфійської Митрополії

Високопреподобні, Всечесні Отці та Дорогі в Христі Браття й Сестри!

У днях 23-26 листопада 1978 року, відбудеться в Ню Йорку Третій з черги Світовий Конґрес Вільних Українців. Це має бути велика маніфестація живучости української громади у вільному світі.

Перший Світовий Конґрес Вільних Українців відбувся в листопаді 1967 року в Ню Йорку. Тоді встановлено Секретаріят СКВУ, який проводить корисну й потрібну працю для добра українського народу.

Важливішими завданнями Секретаріяту є:

Ширити правду про визвольні змагання українського народу, допомагати й стимулювати всіми доцільними засобами боротьбу народу за релігійну свободу, за волю, права людини й державну незалежність України; домагатися здійснення прав українського народу, згідно з Універсальною Декляраціею Прав Людини.

Об'єднувати всіх українців у вільному світі й координувати працю крайових громадських централь для спільного добра нашого народу; допомагати нашому народові зберігати українську духовість у вільному світі, сприяти плеканню української культури й традицій; зокрема доцільними заходами обороняти нарід в Україні, що його жорстоко переслідує окупант за релігійні й національні переконання.

Всю цю працю проводить Секретаріят завдяки жертвенности української громади у вільному світі.

Для успішності праці Секретаріяту необхідна підтримка нашого громадянства, бо доля українського народу залежить не від посторонніх чинників, але від нас самих, від нашої єдности і активности. У службі для народу немає відпочинку, нема затримки, бо це шляхетний зміст життя людини, що дає вдоволення, повноту життя й сповнення Божої заповіді любови ближнього.

Секретаріят СКВУ — почерез крайову громадську централю Український Конґресовий Комітет Америки — робить заходи, щоб у Конґресі ЗСА перевести ухвалу з домаганням про відновлення Христової Церкви в Україні та свободу віровизнання, щоб в цей спосіб помогти народові в Україні в час, коли ворожа влада тотально нищить церкви й переслідує Христову Церкву. Зокрема обов'язком всіх українців у вільному світі є допомогти тим шляхетним заходам наших громадських централь. Бо хто допоможе, як не ми, що втішаємося вільним життям?

Тому ми поручаємо Високопреподобним і Всечесним Отцям заохотити вірних до щедрих пожертв на цілі Світового Конґресу Вільних Українців. У тій цілі розсилаємо збіркові конверти, які належить роздати вірним через місцевих відпоручників УККА, а зглядно поставити конверти у притворі церкви, щоб усі могли взяти участь у цій благородній справі. Слід зібрати ці конверти при виході з церкви і прислати до свого Ординаріяту. Прохаємо Всечесне Духовенство і всіх вірних про співпрацю.

З найкращими побажаннями залишаємося

Щиро віддані в Христі

Йосиф
Митрополит
Філядельфійський Архиєпископ

Ярослав
Єпископ
Епарх Чікаґський

Василь
Єпископ
Епарх Стемфордський

ЗАКЛИК ГОЛОВНОГО УРЯДУ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНС:

Саме тепер завершується підготова до преважливої події однаково, як для українців в діяспорі, так і для їхніх братів і сестер в поневоленій Україні, до ТРЕТЬОГО СВІТОВОГО КОНГРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ, що має відбутися в Ню Йорку в днях 23-26-го листопада цього 1978-го року.

Світовий Конґрес Вільних Українців, ця найвища репрезентація українських поселенців у вільному світі, має два головні завдання: мобілізувати всі наші сили і ресурси на допомогу нашому поневоленому, але нескореному народові на рідній землі в його нерівній і затяжній боротьбі вже не тільки за волю і незалежність та найбільш елементарні людські і національні права, але й за саме самозбереження перед заплянованою і здійснюваною ворогом-окупантом загладою, та зберегти наш рід у вільних країнах світу, щоб цю справу продовжував.

Президія Світового Конґресу Вільних Українців і наші крайові репрезентації, Український Конґресовий Комітет Америки та Комітет Українців Канади, в підготові до цієї найважливішої тепер події — Третього Світового Конґресу Вільних Українців, звернулися окремими закликами в справі фінансової допомоги для відповідного переведення цього Конґресу. Збіркова акція вже почалася і триватиме до кінця жовтня ц. р. Ми, Головний Уряд Українського Народного Союзу, зібрані на своїх надзвичайних нарадах в днях 8-9-го вересня на Союзівці, звертаємося до всіх наших членів в ЗСА і Канаді з гарячим закликом негайно і щедро відгукнутися на заклики Президії СКВУ та наших крайових централь, УККА і КУК. Наші Брати і Сестри на рідній землі в найбільш невідрадних обставинах приносять найвищу жертву, бо жертву не тільки свого майна, але й волі та життя, щоб нашому роду не було переводу. Ніхто не очікує і не вимагає такої жертви від нас, але ми були б негідні називати себе українцями, якби відмовились бодай від щедрої грошової пожертви на ті великі і благородні цілі, що їх ставить перед собою наш Світовий Конґрес Вільних Українців.

Члени Українського Народного Союзу за всю вже майже 85-літню історію цієї нашої Української Заморської Твердині завжди давали приклад жертвенности на народні цілі. Повторімо цей приклад і тепер своїми щедрими пожертвами на цілі СКВУ! Щоб нашому роду не було переводу!

ГОЛОВНИЙ УРЯД УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Союзівка, 9-го вересня 1978.

З ЛИСТІВ ДО ЦЕНТРАЛІ УККА

Справа участи у СКВУ III

„Хочу порушити справу делеґатів на СКВУ. Цю справу обговорювано на останньому засіданні Окружного Комітету Відділів УККА округи Олбані, Н. Й. Ми довідалися з часописів, що Централя УККА має призначену певну кількість делеґатів на Світовий Конґрес Вільних Українців і що більші Відділи УККА будуть там репрезентовані своїми делеґатами. Наш район, в якому працює Окружний Комітет УККА, складається з 5-ох громад: Амстердам, Ковговз, Гадсон, Трой і Вотервліт. Він досить чисельний і своєю працею не поступається великим українським громадам. Бо ж одна мала громада Вотервліт, як це проголошено у „Свободі", склала більше на Фонд СКВУ, як інші великі й заслужені громади. Проте нашого Окружного Комітету не враховано до тих „заслужених громад", що удостоїлись делеґатів на СКВУ. Виходить, що існуємо на те, коли йдеться про заповнення збіркових лист, але не достойні бути там, де хочемо бути. Думаємо, що наші 5 громад повинен хтось репрезентувати на СКВУ, якщо вже не у формі делеґацій, то бодай, в характері запрошених гостей. Думаю, що Централя повинна про це подбати..."

Р. Маселко, секретар

III СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

23-26 ЛИСТОПАДА 1978 НЮ ЙОРК, ЗСА

В КОНЦЕРТІ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ:

Дівочий хор "Веснівка", Торонто, Канада

Чоловічий хор "Гомін", Манчестер, Велика Британія

Мішаний хор "Думка", Ню Йорк, ЗСА

Павло Плішка, Метрополітальна Опера, Ню Йорк;

четвер, 23 листопада, 6.30 год. вечора, Карнеґі Голл

Дівочий хор „Веснівка" — Торонто, Канада, диригентка — Квітка Зорич-Кондрацька

ДИРИҐЕНТИ І СОЛІСТИ ХОРІВ НА КОНЦЕРТІ СКВУ

Семен Комірний — диригент хору „Думка"

Ярослав Бабуняк, диригент хору „Гомін"

Квітка Зорич-Кондрацька, диригентка хору „Веснівка"

Павло Плішка — бас-баритон —Метрополітальної Опери в Ню Йорку

Чоловічий хор „Гомін" Менчестер, Велика Британія, диригент — Ярослав Бабуняк

Мішаний хор „Думка" з Ню Йорку, ЗСА, диригент — Семен Комірний

Марта Кокольська-Мусійчук — Міська опера в Ню Йорку, солістка об'єднаних хорів у пісні — молитві „Владико неба і землі".

Андрій Добрянський, Метрополітальна опера в Ню Йорку, соліст „Думки".

Володимир Луців, бандурист — соліст „Гомону" з Лондону.

РОСІЙСЬКІ БІЛІ КРУКИ

Вже коли у польській паризькій ,,Культурі'' з травня минулого року появилася ,,Декларація в українській справі'', яку підписали також четверо росіян — Владімір Буковський, Наталя Ґорбанєвска, Владімір Максімов і Віктор Нєкрасов, — то це була виїнятково подія: бо хоча у тій декларації говорилося про ,,плебісцит'', що ним український нарід мав би ще раз потвердити своє бажання мати самостійну державу (цей зворот про плебісцит нагадував приповідкову ложку льоґтю у бочці меду), проте таки та декларація стверджувала потребу існування української самостійної держави на Сході Европи. За тією першою ластівкою прийшла наступна. Ігор Синянін і Пйотр Болдирйов, два російські інтелектуали, проголосили заяву, в якій засуджують колоніяльну російську імперію, як шкідливу для самого російського народу. Покликуючись на моральний принцип Солженіцина, що його треба стосувати у політиці, названі російські діячі таврують земляків ,,неділимців'', які утотожнюють добро Росії з ,,єдиною неподільною" російською імперією, що постала із завойованих зброєю чужонаціональних країн. Названі російські діячі покликуються на логіку в політичному розумінні: якщо російському народові признається право на самостійність і якщо в міжнародному житті признається право народів на самовизначення, то як можна відмовляти права на власну державність народам, які тепер перебувають в межах Совєтського Союзу?!

Поява таких нових російських білих круків була заторкнена на останньому засіданні повної Екзекутиви УККА в дні 28 серпня ц. р. Не було ні одного — бо й не могло бути — голосу, щоби не приймати з вдоволенням до відома, що на тлі відомого всезагального російського неділимського думання і діяння появляються вже чесні й розумні одиниці, які мають відвагу висловлюватися проти російського імперського колоніялізму, як проти догми, що її не вільно піддавати під сумнів ні одному російському патріотові. Так само всі приявні на тому засіданні Екзекутиви УККА погоджувалися, що варто і треба нав'язати контакт з такими російськими громадянами, які визнають за українцями право до державного самостійництва — чого не роблять росіяни від монархістів починаючи, почерез демократів типу покійних Мілюкова й Керенського до комуністів типу нинішніх кремлівських володарів. Але водночас правильно стверджувано, що це власне тільки білі круки, які не мають ніякого значення і впливу в російському суспільстві. Історія взаємин українців з їх північними сусідами дала аж надто багато причин до глибокого недовір'я. Від Андрея Боголюбського, який 1169 року вогнем і мечем поруйнував Київ, почерез Петра І і Катерину II до Улянова-Леніна, який проголосив право на самовизначення всіх народів ,,вплоть до отделенія'' — і продовжував колоніяльну політику царів, ціла ця історія не дає причини до телячого захоплення з приводу одного-другого російського чесного і розсудливого голосу. Честь їм і признання за їхню відвагу сказати таке розсудливе слово. І дай Боже, щоб ті їхні голоси не втопилися у морі неділимської їді і ненависти до ,,інородців" та щоби настав час, коли таких, як Синянін і Болдирьов було стільки, що до них можна вже буде ставитися, як до політичних контрагентів.

Відношення росіян до проблеми незалежности народів Східньої Европи, включяених силою до російської імперії, це не тільки проблема українська. Це найважливіша і найболючіша проблема всіх тамошніх народів, і також тих, які тепер належать до так званих сателітських країн, які користуються дещо більшими правами і свободами, як безпосередньо підлеглі Москві, проте також у найбільш сутніх справах мусять слухати Москви. Свідчить про те ось хоч би чергова першорядна стаття відомого польського письменника-поета і публіциста Юзефа Лободовського у числі 7/8 за 1978 рік паризької ,,Культури'' п. з. ,,Націоналістичні вибрики'', де він розправляється з єдинонеділимським часописом ,,Часовой'', місячником у Брюсселі. У тому російському часописі названо ,,Континент'', недавно заснований орган групи російських еміґрантів і ,,видворених'' з СССР, що той журнал тільки писаний російською мовою, але ,,перестав бути російським'' — тільки тому, що там появилася заява з признанням Україні принципового права на самостійність!. Лободовський доказує датами і фактами повну неграмотність різних авторів у тому брюссельському часописі.

Ця справа болить не тільки українців.Ось недавній еміґрант з уярмленої Латвії Йосиф Ґурвіч проголосив у ,,Гомоні України" з 13-го вересня ц. р. обширного ,,Відкритого Листа до редактора ,,Континенту" Владіміра Максімова, закидаючи йому, що він — хоч і відхилився дещо від неділимської лінії всіх інших російських часописів, все ж промовчує проблему самостійництва поярмлених Москвою народів та не хоче містити немилих неділимцям статтей. Зокрема Йосиф Ґурвіч дуже правильно і розумно полемізує з тезою, що українці повинні плебісцитом доказати свої самостійницькі змагання. Автор вказує на масові ман'фестації і демонстрації вільних українців, що зм гають до державної самостійности своєї батьківщини і' вердить, що російські неділимці не знайдуть — коли б пе евели опити — навіть 25 українських людей, які хотіли би залишитися в рямцях СССР і що цього не хочуть ніякі інші неросійські народи. Ясно, що нема таких литовців, латишів ані естонців, які хотіли би приналежности до російської імперії і тільки повні анальфабети щодо знання історії народів Східньої Европи, зокрема історії України, можуть говорити, що українцям треба ще одного „плебісциту", наче би український нарід не перевів його вже кров'ю і жертвами не сотень тисяч, а мільйонів своїх людей, які винищені руками російських імперіялістів тільки за те, що вони — українці, які не хочуть покоритися Москві.

Висновок ще раз: добре, що появилися вже російські білі круки, які виступають проти дотепер недоторкальної російської догми про неділимість російської імперії і побажаємо росіянам та всім не-росіянам, щоби число тих білих круків щораз зростало.

Очевидно, що вістка, наче би УККА дав будь-які гроші на будь-яке російське видання — з ґрунту невірна.

■●■

Пйотр Болдирьов, нар. 1936 р. у Ленінграді, прогнаний зі школи у своєму 17-му році життя за критикування комунізму. Перевів 2 роки у Військовому Механічному Інституті і служив два і пів року в червоній армії. Студіював у ленінградському університеті історію і філософію і працював впродовж 5-ох років у дослідному Топографічному Інституті. Але не дозволили йому складати іспит на ступінь доктора філософії та заборонили вчителювати. Дозволили на еміґрування до ЗСА у 1976 році.

Ігор Синянін, нар. 1937 у Ленінграді, студіював у Військовому Топографічному Інституті історію і право, цікавився мистецтвом. Заснував у Ленінграді гурток „Петербурґскіє Встрєчі", за що був арештований. У в'язниці тримали його в ізоляції, а після звільнення заборонили дістати будь-яку працю. У 1976 р. дозволили еміґрувати. Його статті появилися в різномовних журналах на Заході.

ВИКАЗ ВПЛАТ НА С К В У 1/8/78 - 31/8/78

Вплати на Фонд СКВУ , які вплинули до канцелярії УККА від 1/1/ до 31/7/78 були проголошені в "Конґресових Вістях" ч. 30 за місяць серпень.

Відділи УККА зібрали на листи :

Філядельфія, Пен.	дол. 523.65	жетони
Елмайра,Н.Й.	220.00	
	50.00	жетони
Омага, Небр.	152.00	
Джерзі Сіті, Н.Дж.	145.00	
Амстердам, Н.Й.	144.00	
Бінґгемтон, Н.Й.	94.00	
Саммервілл / Укр. Громада/	80.00	
Флінт, Міш.	68.00	
Янґставн, Ог.	50.00	жетони
Аліквіппа, Пен.	20.00	жетони

БЕЗПОСЕРЕДНІ ВПЛАТИ ДО КАНЦЕЛЯРІЇ У К К А

дол. 150.00	адв. Юрій Волошин - Вашінґтон, Д.К.
дол. 50.00	Др. Іван Книш - Бруклин, Н.Й.
дол. 30.00	Др. Валентина і Олександер Калиник - Ню Йорк, Н.Й.
дол. 25.00	І. Вербовський-Квінс, Н.Й., Д. Граб-Лонґ Айленд Сити, Н.Й. І. Коцур-Лапір,Міш., д-р Ю. Кишакевич-Пітсбурґ, Пен., В. Мерещак, П. М. Максимонько-Альґанквін, Іл., д-р О. Оришкевич-Бруклин, Н.Й., І. Павлюк-Твін Лейкс, Віск., С. Павлів-Лейквуд, Н.Дж., С. Тищенко-Наєк, Н.Й., У. Целевич-Едізон, Іл.
дол. 20.00	М. Москва, П. Скремета.
дол. 15.00	Американці за Визволення Поневолених Націй- Укра нський Відділ, О. Ґац, І: Калмук, І. Лобів, К. Филипович.
дол. 10.00	Е. Держко, М. Елиїв, П. Ґут,Л. Галаженко,І. Колін, Д. Кузьмович, Е. і О. Луцькі,І. Левицька, І. Масний, І. Новак, І. Пахолюк, П. Пясецький,П. і А. Присяжнюк, І. Руденський, о. І. Ткачук.
дол. 5.00	Й. Баглай,А. Вишивана,Я. Купчинський, О. Кміцикевич,Р. Кузик, Т. Лехман, В. Остапяк, О. Рожновський, Е. Савицький.
дол. 1.00	П. Лемеха

Розрахунок із збірки на Фонд СКВУ (обіжник Централі)

До
Хвальних Управ
Відділів УККА

Справа: Розчислення із збірки на Фонд СКВУ в 1978 р.

Вельмишановні!

Для забезпечення фінансів на діяльність нашої світової громадської централі — Світового Конґресу Вільних Українців, була проголошена в місяці травні збіркова акція. В тій цілі ми переслали Вам збіркові листи і жетони на початку місяця травня.

На сьогодні тільки мала кількість наших Відділів переслала збіркові листи і зібрані гроші до канцелярії УККА.

Канцелярія УККА зобов'язалася підготовити окремий виказ жертводавців на Фонд СКВУ і проголошувати його щодеякий час в нашій пресі. Такий виказ жертводавців заохотить тих, які ще в цьому році не зложили пожертви на Фонд СКВУ.

Підготова III Конґресу СКВУ, що відбудеться в Ню Йорку в днях 23-26 листопада ц. р. вимагає багато фондів. Ті фонди ми мусимо пошукати між нашою громадою. Тому, якщо Ви досі не перевели ще збіркової акції, зробіть це негайно.

Не зважаючи на вакаційний час, дуже просимо піти назустріч нашому проханню і як найскоріше переслати розчислення із переведеної збіркової акції.

Прийміть вислови моєї правдивої до Вас пошани

Іван Базарко
Адміністративний
Директор